

NARODOWY
BANK POLSKI

Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 r.

Raport z badania ankietowego

Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 r.

Raport z badania ankietowego

Raport nie powstałby bez pracowników Oddziałów Okręgowych NBP zaangażowanych w przeprowadzenie badania ankietowego. W szczególności były to następujące osoby: Kinga Banyś, Mariola Baryza, Katarzyna Będkowska-Adamiec, Beata Bojda, Anna Burghardt, Tomasz Czechowski, Elżbieta Czorek, Monika Drobińska, Anna Dyksa, Jolanta Filipowska, Artur Gajda, Krystyna Gałaszewska, Robert Goch, Marek Grygorowicz, Monika Jabłońska, Marek Jackowicz, Tomasz Kasperowicz, Piotr Kędziora, Joanna Krzysztof, Renata Kwiatkowska, Robert Leszczyński, Michał Lustrynowicz, Agata Łukasiewicz, Diana Łukaszek-Rozpendowska, Kamila Miśkiewicz, Marek Momot, Magdalena Morońska, Iwona Motylska, Jakub Mroczek, Filip Munko, Iwona Nawrot- Szczepanik, Paweł Oktaba, Bartosz Oliwa, Małgorzata Pałka, Grzegorz Paszczyk, Kinga Paszkiewicz, Jolanta Pawlińska, Grażyna Rodak, Justyna Rogowska, Beata Staniszevska, Paulina Staniszevska, Wioletta Stańczyk, Patryk Strzałkowski, Anna Tomska-Iwanow, Małgorzata Tracz, Ewa Waszkiewicz, Damian Werbowy, Piotr Więcko, Tomasz Wysocki, Iwona Zadrożna, Marta Zaorska, Krystyna Złamaniec, Adrian Żak.

Dyrekcja Departamentu Statystyki i autorzy Raportu dziękują instytucjom administracji publicznej, organizacjom społecznym oraz innym podmiotom instytucjonalnym za pomoc w pozyskaniu respondentów do badania.

Opracował:

Departament Statystyki

Zespół autorski:

Beata Dudek (Wstęp, Rozdziały 1.2, 3, 4)

Adam Panuciak (Rozdział 1.1, 6)

Paweł Strzelecki (Rozdział 2, 5)

Spis treści

Podsumowanie	5
Wstęp	7
1. Cechy społeczno-demograficzne migrantów z Ukrainy	9
1.1. Podstawowe cechy respondentów	9
1.2. Dzieci ukraińskie	12
2. Imigranci z Ukrainy na polskim rynku pracy	15
3. Sytuacja ekonomiczna imigrantów	21
3.1. Dochody	21
3.2. Sytuacja ekonomiczna osób powyżej 60 roku życia	24
3.3. Wydatki	26
4. Środki pieniężne i pomoc rzeczowa przekazywane do Ukrainy	28
5. Opinie i plany imigrantów z Ukrainy	33
5.1. Deklaracje imigrantów dotyczące przyszłego miejsca pobytu	33
5.2. Opinie dotyczące potencjalnej pomocy imigrantom w Polsce	35
6. Wybrane elementy zróżnicowania regionalnego migrantów z Ukrainy w Polsce	37
7. Aneks. Opis metody badania ankietowego	40
Spis wykresów	41

Podsumowanie

Niniejszy raport przedstawia wyniki ankiety przeprowadzonej wśród imigrantów z Ukrainy w okresie od 6 maja 2024 r. do 5 lipca 2024 r. Najważniejsze wnioski z przeprowadzonego badania są następujące:

- 1. Podstawowym źródłem utrzymania imigrantów z Ukrainy jest praca.** W strukturze dochodu imigranta przedwojennego wynagrodzenia z pracy stanowią średnio około 90% dochodu, a w przypadku uchodźcy 76%. Uzupełnieniem dochodu, głównie w przypadku uchodźców są polskie świadczenia społeczne oraz dochody z Ukrainy: pomoc finansowa od rodziny oraz emerytury i renty. Sytuacja ekonomiczna uchodźców jest trudniejsza niż migrantów przedwojennych.
- 2. Imigranci z Ukrainy są bardzo aktywni na polskim rynku pracy.** Udział osób pracujących lub poszukujących pracy wśród imigrantów wyniósł 78% i był wyraźnie wyższy niż wśród polskich obywateli. Wskaźnik zatrudnienia imigrantów również powoli rośnie dzięki wzrostowi wskaźnika zatrudnienia wśród osób, które przyjechały po 2022 roku.
- 3. Wciąż dużym problemem pozostaje znacznie wyższe bezrobocie wśród uchodźców niż ogółem w polskiej gospodarce.** Wśród respondentów i respondentek, którzy przyjechali po 2022 roku 19% było bezrobotnych. Według danych BAEL porównywalny odsetek wynosił poniżej 2%. Duża część uchodźczyń opiekujących się dziećmi poszukuje pracy jedynie na część etatu, co stanowi problem wobec niskiego wykorzystania kontraktów w niepełnym wymiarze czasu pracy w polskiej gospodarce.
- 4. Struktura popytu na pracę powoduje, że wyżej wynagradzana jest praca imigrantów w zawodach, w których częściej pracują mężczyźni.** W niniejszej ankiecie różnica pomiędzy medianą wynagrodzeń imigrantów i imigrantek wyniosła 25%. Utrudnia to sytuację ekonomiczną uchodźczyń w Polsce.
- 5. Pomimo upływającego czasu nie zwiększa się odsetek imigrantów z Ukrainy preferujących osiedlenie się na stałe w Polsce.** W przypadku imigrantów z Polski w Europie Zachodniej z czasem coraz częściej deklarowali oni zamiar pozostania za granicą na dłużej. W przypadku imigrantów z Ukrainy w Polsce utrzymuje się zróżnicowanie preferencji pozostania w Polsce na stałe pomiędzy imigrantami przedwojennymi (około 50% respondentów) i przybyłymi od 2022 roku (około 20% respondentów), ale odsetki pozostają na stabilnym poziomie w kolejnych badaniach.
- 6. Poprawie uległa znajomość języka polskiego zarówno wśród imigrantów przedwojennych, jak i uchodźców, co jest jednym z przejawów integracji społecznej i ekonomicznej.** Istotnie zwiększył się odsetek imigrantów deklarujących bardzo dobrą znajomość języka polskiego (68% migrantów przedwojennych i 28% uchodźców). Z kolei jedynie 9% uchodźców i niecałe 3% migrantów przedwojennych deklaruje brak znajomości języka polskiego. Migranci to osoby dobrze wykształcone. Prawie połowa z nich posiada wyższe wykształcenie.

-
7. **Sytuacja ekonomiczna osób powyżej 60 roku jest zróżnicowana, ale trudniejsza niż ogółu imigrantów.** Średni dochód miesięczny imigranta z Ukrainy w wieku 60 lat i więcej wynosi około 60% średniego dochodu imigranta z Ukrainy ogółem. Ponadto, większość z nich (58%) nie uzyskuje w Polsce dochodów z pracy. Dlatego ważną rolę w strukturze dochodu odgrywają środki z Ukrainy oraz polskie świadczenia społeczne.
  8. **Sytuacja mieszkaniowa migrantów przedwojennych i uchodźców stopniowo upodabnia się, co świadczy o postępującej integracji uchodźców.** Nieco ponad 70% imigrantów z obydwóch grup imigrantów wynajmuje mieszkanie. Tym co różni obydwie grupy imigrantów jest istotnie wyższy odsetek osób posiadających własne mieszkanie wśród imigrantów przedwojennych oraz wciąż występujące wśród uchodźców zamieszkiwanie w miejscach zbiorowego zakwaterowania.
  9. **Ponad 90% dzieci ukraińskich przebywających w Polsce korzystało z polskiego systemu edukacji.** Zdaniem ich rodziców i opiekunów największą trudność dzieciom podczas pobytu w Polsce sprawiają: brak znajomości języka polskiego (36% wskazań), brak znajomych (33% wskazań) oraz pogorszenie poziomu życia w porównaniu z sytuacją przed wybuchem wojny (29% wskazań).
  10. **Migranci nadal wspierają swoich bliskich w Ukrainie.** 40% przekazuje środki finansowe, a 49% pomoc rzeczową, przede wszystkim dla członków rodziny. Tendencja wzrostowa zauważalna jest w zakresie pomocy rzeczowej.
  11. **Coraz więcej imigrantów nie deklaruje planów dotyczących przyszłości.** W porównaniu z poprzednimi badaniami wzrosły odsetki odpowiedzi „trudno powiedzieć” w deklarowanych planach pobytowych respondentów- zarówno wśród imigrantów przedwojennych (do 39% z 36% w 2023 roku) jak i uchodźców (do 56% z 48% w 2023 roku).
  12. **Głównymi czynnikiem sprzyjającym dłuższemu pozostawaniu imigrantów z Ukrainy Polsce związane są z ich pracą.** Około połowy respondentów niezależnie od daty przyjazdu deklaruje, że możliwość utrzymania siebie i rodziny jest takim czynnikiem. Drugim najczęściej wymienianym jest możliwość znalezienia satysfakcjonującej pracy
  13. **Potrzeby socjalne imigrantów nie są deklarowane wśród najważniejszych form potencjalnej pomocy.** Większość imigrantów z Ukrainy opowiada się za ułatwieniami dotyczącymi legalizacji dłuższego pobytu w Polsce, ponadto uchodźcy akcentują potrzeby związane z nauką języka i pośrednictwem pracy.
  14. **Struktura społeczno- demograficzna przebywających w Polsce imigrantów z Ukrainy nie zmieniła się istotnie w stosunku do badania z 2023 r.** W strukturze ze względu na płeć nadal przeważają kobiety – około 67% (w grupie migrantów przedwojennych stanowiły 54%, a w grupie uchodźców 76%). Profil wiekowy badanej grupy charakteryzuje się koncentracją osób w wieku 27 – 44 lata (stanowią one połowę respondentów). Migranci to osoby dobrze wykształcone. Wykształcenie wyższe deklaruje 47% migrantów przedwojennych oraz 46% uchodźców. Imigranci pochodzą z wszystkich regionów Ukrainy. Nie zanotowano większych zmian w migracji do Polski z regionów objętych konfliktem zbrojnym.

Wstęp

Niniejszy Raport stanowi podsumowanie badania ankietowego imigrantów z Ukrainy przeprowadzonego w okresie od 6 maja 2024 r. do 5 lipca 2024 r. we wszystkich województwach. Badania ankietowe imigrantów z Ukrainy rozpoczęto realizować w Narodowym Banku Polskim w 2015 roku, w związku z pojawieniem się migracji z Ukrainy na większą skalę i jej wpływem na rynek pracy oraz bilans płatniczy Polski. W obecnej formule badania realizowane są corocznie od 2022 roku. Celem tegorocznego badania była diagnoza sytuacji ekonomiczno-życiowej imigrantów ponad dwa lata od wybuchu wojny, w tym przede wszystkim ocena ich aktywności ekonomicznej oraz sytuacji dochodowej. Dodatkowo ciągle istotną kwestią jest próba oceny czy migracja z Ukrainy ma charakter osiedleńczy czy tymczasowy, a także śledzenie skali i charakterystyki przekazów pieniężnych z Polski do Ukrainy.

Ocena bieżącego badania ankietowego wymaga krótkiego przedstawienia kontekstu rozwoju procesów migracyjnych w ciągu ostatniej dekady. Zwiększona migracja do Polski z Ukrainy rozpoczęła się w 2014 r. Początkowo głównym powodem migracji były kwestie ekonomiczne¹, czyli różnica między wynagrodzeniami w Polsce i w Ukrainie oraz polskie regulacje pozwalające na pracę w Polsce imigrantom z Ukrainy. Atak Rosji na Ukrainę w 2014 r. (aneksja Krymu, atak na Donbas) był postrzegany jako dodatkowy czynnik. Migracja ukraińska początkowo miała charakter głównie cyrkulacyjny, by z czasem nabrać charakteru bardziej osiedleńczego. Wpływ na zmianę charakteru migracji miały przede wszystkim pandemia Covid-19 oraz atak Rosji na Ukrainę w 2022 r. i wybuch pełnoskalowej wojny. Publicznie dostępne dane z rejestrów PESEL-UKR wskazują, że w Polsce przebywa niecały milion imigrantów, którzy przybyli po wybuchu wojny w 2022 roku. Ważną informacją jest, że w tej liczbie mieści się 380 tys. dzieci w wieku poniżej 18 lat, co oznacza, że w Polsce przebywało ok. 600 tys. dorosłych z tej grupy (**Rysunek 2**). Dane o liczbie ważnych zezwoleń na pobyt publikowanych przez Urząd ds. Cudzoziemców wskazują z kolei, że w 2024 roku wydanych było ponad 0,5 mln ważnych dokumentów pobytowych obejmujących przede wszystkim osoby, które przyjechały do Polski przed 2022 rokiem (**Rysunek 1**).

Według danych GUS na koniec lutego 2024 r. nieco ponad 690 tys. imigrantów z Ukrainy wykonywało pracę w Polsce. Była to najliczniejszą grupę cudzoziemców pracujących w Polsce (około 68% ogółu pracujących cudzoziemców).²

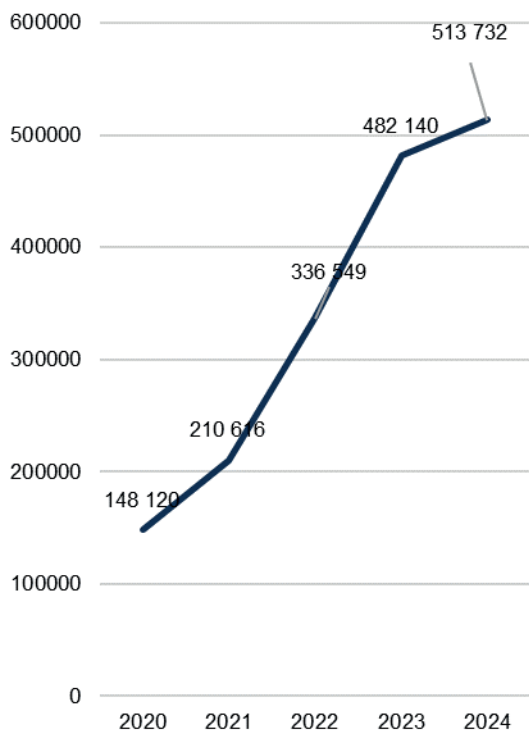
¹ Chmielewska I., Dobroczycki G., Puzyńkiewicz J. (2015) Obywatele Ukrainy pracujący w Polsce – raport z badania. Badanie zrealizowane w 2015 r, Narodowy Bank Polski, Warszawa, s. 12

² źródło: GUS Cudzoziemcy wykonujący prace w Polsce w lutym 2024 r.

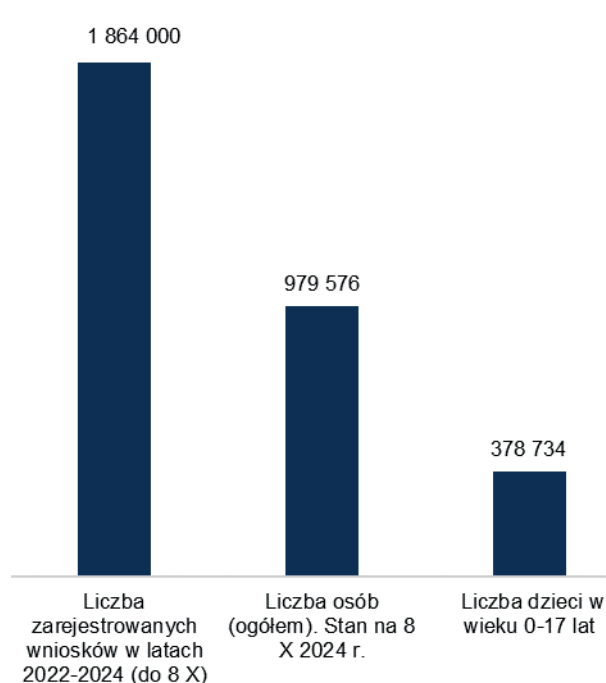
(https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/6329/15/15/1/cudzoziemcy_wykonujacy_prace_w_polsce_w_lutym_2024_roku.pdf)

Rysunek 1. Liczba ważnych zezwoleń na pobyt imigrantów z Ukrainy w latach 2020-2024³

Rysunek 2. Liczba imigrantów z Ukrainy w Rejestrze PESEL-UKR.⁴

Badania ankietowe realizowane przez Narodowy Bank Polski pozwalają przybliżyć imigrantów z Ukrainy, zarówno ich charakterystykę społeczno-demograficzną, jak i sytuację ekonomiczną. W badaniach stosowane jest rozróżnienie na imigrantów przedwojennych, osoby, które miały doświadczenia migracyjne w Polsce przed 2022 r. oraz uchodźców, osoby, które znalazły się w Polsce w związku z wybuchem wojny w 2022 r. W prezentowanym Raporcie znalazły się odniesienia do trzech poprzednich badań ankietowych NBP. Pierwsze z nich przeprowadzone zostało w okresie kwiecień - maj 2022 r. wśród uchodźców. Dwa kolejne, które dotyczyły zarówno migrantów przedwojennych jak i uchodźców odbyły się w okresie wrzesień-listopad 2022 r. oraz maj-lipiec 2023 r.

³ Źródło: Urząd ds. Cudzoziemców (UDSC) MIGRACJE.GOV.PL – Mapy i dane statystyczne imigrantów i służb migracyjnych Polski

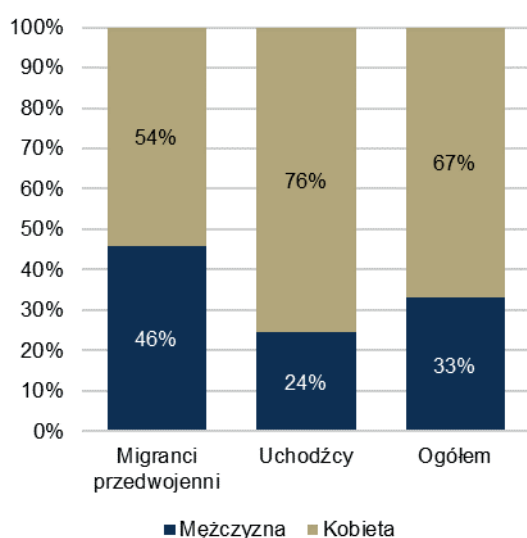
⁴ Źródło: Rejestr PESEL-UKR Szczegółowe statystyki dot. osób zarejestrowanych w rejestrze obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano status cudzoziemca na podstawie specustawy. Stan na 08.10.2024 r. – Otwarte Dane (<https://dane.gov.pl/pl/dataset/2715,zarejestrowane-wnioski-o-nadanie-statusu-ukr/resource/61317/table>); Dane statystyczne dot. wniosków o nadanie statusu cudzoziemca UKR w związku z konfliktem na Ukrainie – Otwarte Dane (<https://dane.gov.pl/pl/dataset/2715,zarejestrowane-wnioski-o-nadanie-statusu-ukr>)

1. Cechy społeczno-demograficzne migrantów z Ukrainy

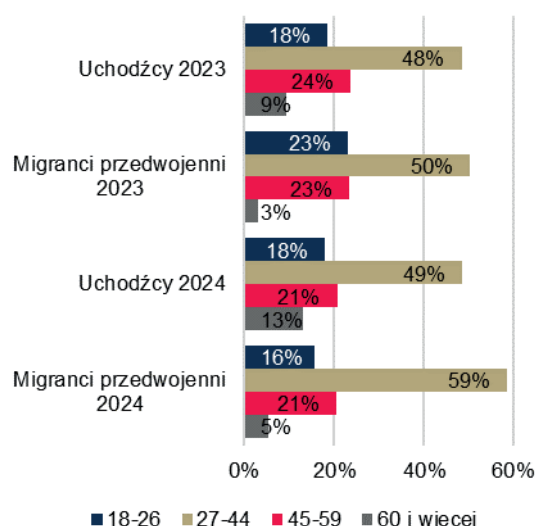
1.1. Podstawowe cechy respondentów

Analiza struktury pod względem płci badanej populacji ukraińskich imigrantów w 2024 roku wykazała wyraźną przewagę kobiet (67%). Była ona zauważalna zarówno wśród migrantów przedwojennych (54%), jak i wśród uchodźców (76%) (Rysunek 3). Tendencja ta utrzymuje się od 2022 roku, kiedy pojawiła się fala uchodźców kobiet, świadcząc o dominującej roli kobiet w migracji zarobkowej jak i ucieczkowej z Ukrainy do Polski.

Rysunek 3. Struktura płci

Rysunek 4. Wiek imigrantów z Ukrainy

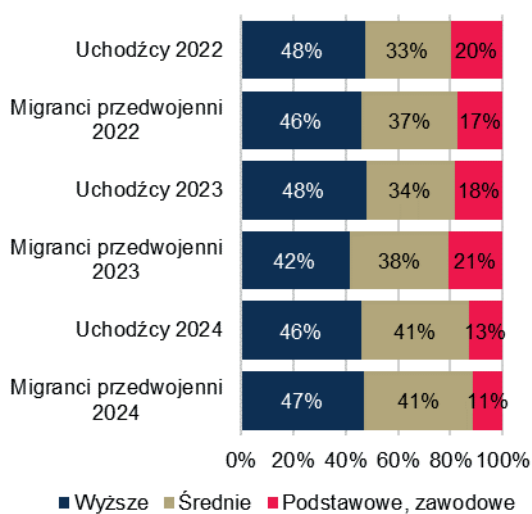

Profil wiekowy badanej grupy charakteryzuje się wyraźną koncentracją osób w przedziale wiekowym 27 – 44 lata, czyli w tzw. *prime-age*, tj. w wieku zakładania rodzin i największej aktywności zawodowej (Rysunek 4). Jest to zgodne z ogólnymi tendencjami migracyjnymi, które pokazują, że osoby w tym wieku częściej podejmują decyzję o migracji w celach zarobkowych lub w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Tym co różnicuje badania przeprowadzone w 2023 i 2024 roku, to wyższy odsetek osób w wieku 60 lat i więcej w obecnej edycji badania.

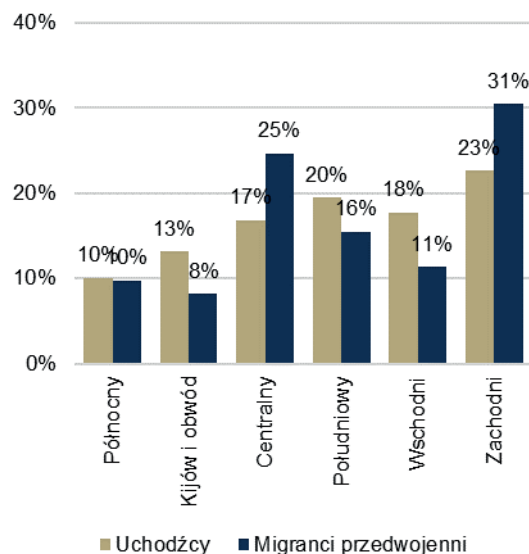
Poziom wykształcenia wśród ukraińskich respondentów jest zróżnicowany. W przedziale wieku 18-26 lat występuje niższy odsetek osób z wyższym wykształceniem (26%), w porównaniu ze średnią dla całej badanej grupy. Powodem takiej sytuacji może być to, że część młodych osób mogła nie zdążyć osiągnąć wyższego wykształcenia przed ukończeniem 26 roku życia. Ogółem, większość badanych posiada wykształcenie średnie lub wyższe (**Rysunek 5**). W kontekście poprzednich edycji badań nad migracjami, struktura wieku nie zmieniła się istotnie, natomiast zauważalne jest zmniejszenie liczebności osób posiadających wykształcenie podstawowe lub zawodowe.

Większość migrantów przedwojennych przybyła do Polski z zachodniej (31%) i centralnej (25%) części Ukrainy (Rysunek 6**).** Te regiony znajdują się niedaleko od granicy z Polską, co zwiększa mobilność migracyjną. W grupie uchodźców, najwięcej osób przyjechało również z regionu zachodniego Ukrainy (23%), ich udział nieco wzrósł w porównaniu do poprzedniego roku. W badaniu z 2024 roku nie odnotowano większych zmian ogółem w migracji do Polski z regionów objętych konfliktem zbrojnym.

Rysunek 5. Wykształcenie imigrantów

Rysunek 6. Region pochodzenia

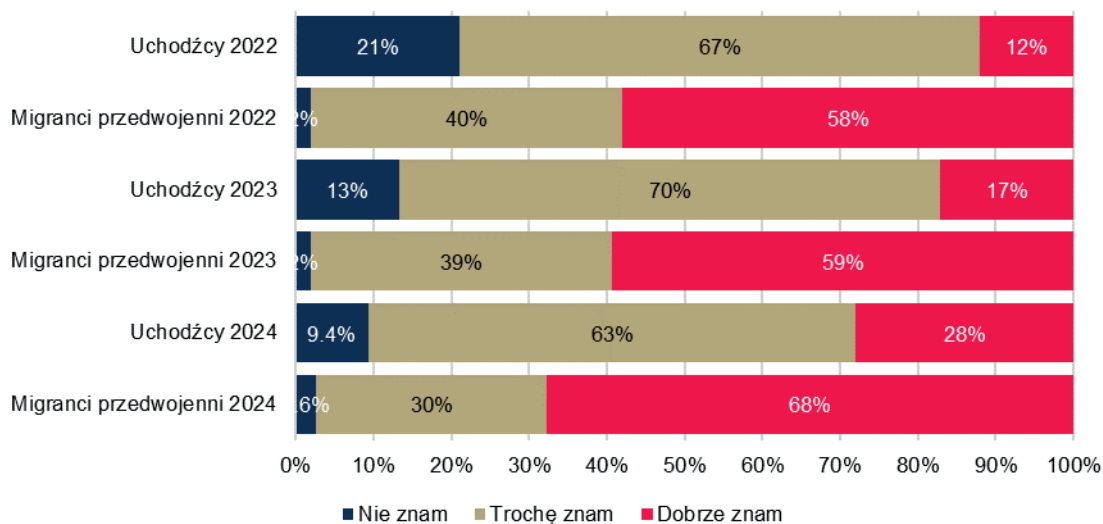

Analizując historię zmian znajomości języka polskiego respondentów, można zauważyć, że poprawia się w obu grupach migrantów w porównaniu z wcześniejszymi edycjami badań (Rysunek 7**).** Odsetek uchodźców z Ukrainy słabo znających lub nie znających w ogóle języka polskiego znacznie się zmniejszył, natomiast wzrósł odsetek osób dobrze go znających. Sugeruje to, że w dłuższy pobyt w Polsce przyczynia się do szybszej integracji językowej.

Sytuacja rodzinna imigrantów z Ukrainy w Polsce jest istotnym elementem analizy ich integracji społecznej i ekonomicznej. Warunki rodzinne mogą wpływać zarówno na decyzję

o pozostaniu w kraju, jak i na sposób adaptacji w nowym państwie. Respondenci z Ukrainy osiedlający się w kraju reprezentują różnorodną sytuację rodzinną.

Rysunek 7. Znajomość języka polskiego wśród imigrantów z Ukrainy

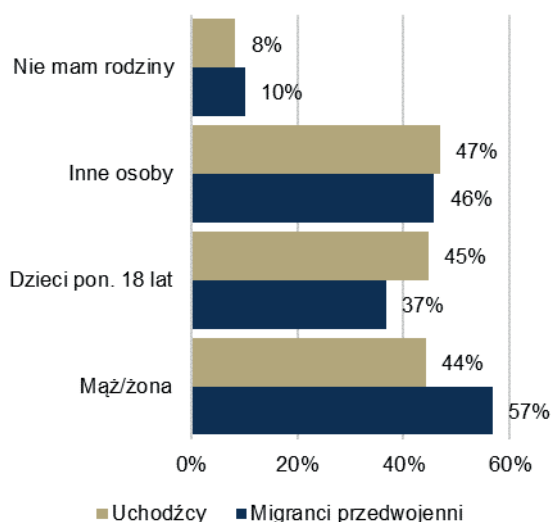
Podobnie jak w zeszłorocznym badaniu, wśród migrantów przedwojennych dominowały osoby pozostające w związkach (57%). Co dziesiąta ankietowana osoba deklarowała, że nie ma rodziny, przy czym podobnie w badaniu w 2023 roku osobami bez rodziny byli częściej mężczyźni (Rysunek 8).

W Polsce z dziećmi przebywa 44% uchodźców i około 36% migrantów przedwojennych (Rysunek 9). Respondenci przebywający z partnerem lub partnerką stanowią 51% wśród migrantów przedwojennych oraz 35% wśród uchodźców. W grupie migrantów przedwojennych prawie połowa (47%) mieszka ze swoimi dziećmi. W grupie uchodźców, odsetek osób przebywających ze swoimi dziećmi jest jeszcze wyższy (54%). W 2023 roku wśród migrantów przedwojennych dominowały odpowiedzi „brak rodziny”, co może świadczyć, że następuje powolny proces łączenia rodzin. Warto zwrócić uwagę na różnice w częstotliwości wyjazdów na Ukrainę pomiędzy grupą migrantów przedwojennych a uchodźcami. Pozwala to lepiej zrozumieć różne potrzeby i możliwości mobilne obu grup.

Wśród imigrantów, którzy przybyli do kraju przed 2022 rokiem, aż 80% w ogóle nie wyjeżdżało w ciągu ostatniego roku, tylko 13% raz wyjechało i 6% kilka razy, co może świadczyć o większym ustabilizowaniu się ich życia w Polsce. W przypadku uchodźców odsetek niewyjeżdżających wyniósł 69%, przynajmniej raz w ciągu roku wyjechało 22% i 9% kilka razy. Może być związane z ich trudniejszą sytuacją bądź chęcią utrzymania więzi z krajem, rodziną itd. Na pytanie respondentów o chęć przyjazdu do Polski ich rodzin

i znajomych w ciągu najbliższego roku, to, bez względu na długość pobytu w Polsce, odpowiedzieli, że co czwarta osoba rozważa przyjazd do Polski.

Rysunek 8. Członkowie najbliższej rodziny*

Rysunek 9. Członkowie najbliższej rodziny przebywający w Polsce

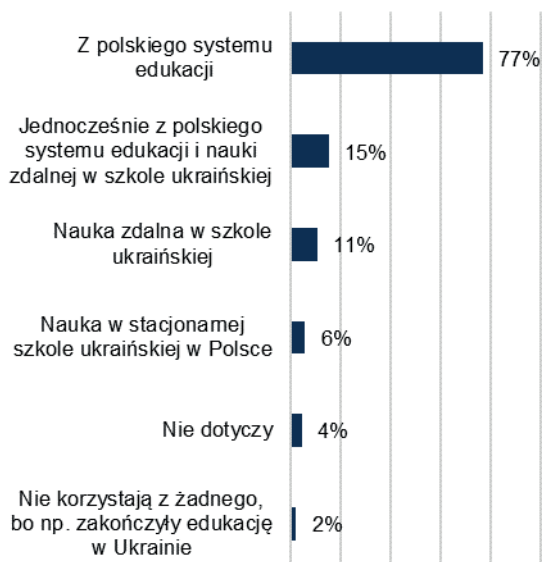
*bez uwzględnienia kraju zamieszkania

1.2. Dzieci ukraińskie

Ponad 90% dzieci ukraińskich, zgodnie z deklaracjami ich rodziców i opiekunów korzystało z polskiego systemu edukacji. Jak wskazano w Rozdziale 1.1 istotny odsetek imigrantów przebywa w Polsce z dziećmi.⁵ Respondenci posiadający dzieci w Polsce najczęściej posyłali je do polskiej szkoły (77%) lub jednocześnie do szkoły polskiej i ukraińskiej (15%). Naukę zdalną dzieci w szkole ukraińskiej zadeklarowało 11% respondentów, a naukę stacjonarną w szkole ukraińskiej w Polsce 6% (Rysunek 10).

⁵ Średnio na jednego respondenta posiadającego dziecko poniżej 18 roku życia przypada 1,5 dziecka.

Rysunek 10. Rodzaje systemów edukacji (żłobek, przedszkole, szkoła), z których korzystały dzieci imigrantów z Ukrainy*

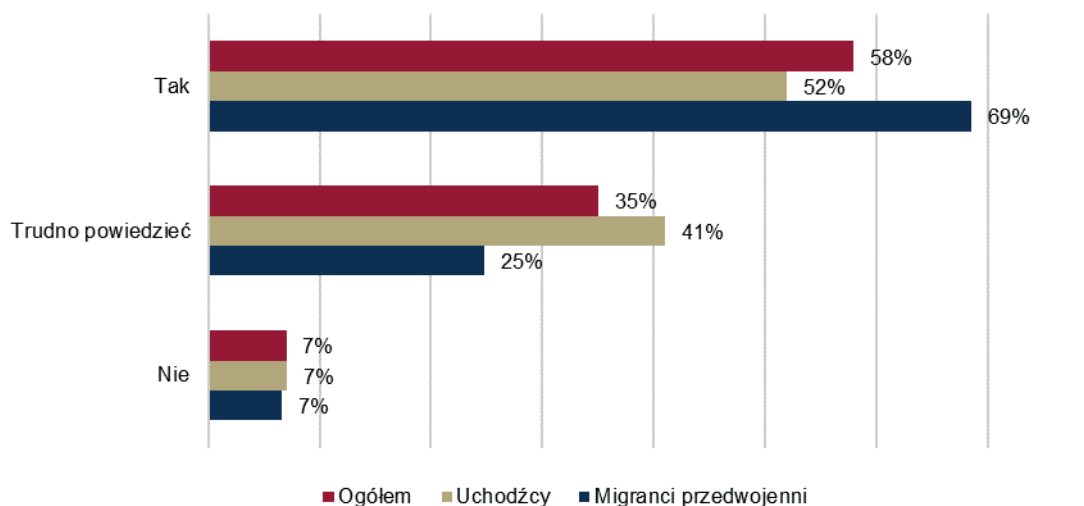

Rysunek 11. Opinie imigrantów na temat największych trudności z jakimi spotykają się przebywające z nimi w Polsce dzieci*

*Odpowiedzi nie sumują się do 100%. Można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Rysunek 12. Opinie imigrantów na temat przyszłości ich dzieci: Czy Pani/Pana dzieci pozostaną w Polsce na wiele lat?

Brak znajomości języka polskiego oraz brak znajomych (samotność) to największe trudności z jakimi spotykają się dzieci ukraińskie. Zdaniem rodziców i opiekunów największą trudność dla dzieci stanowi brak znajomości języka polskiego (36% wskazań), brak znajomych (33% wskazań) oraz pogorszenie poziomu życia w porównaniu do sytuacji przed wojną (29%). (Rysunek 11). Jednak warto zauważyć, że odpowiedzi rodziców/opiekunów

---

będących migrantami przedwojennymi nieco różnią się od odpowiedzi uchodźców. Zdaniem migrantów przedwojennych podstawową trudnością z jaką spotykają się ich dzieci jest dyskryminacja z powodu narodowości (36% wskazań). Dla uchodźców jest to brak znajomości języka polskiego (39% wskazań).

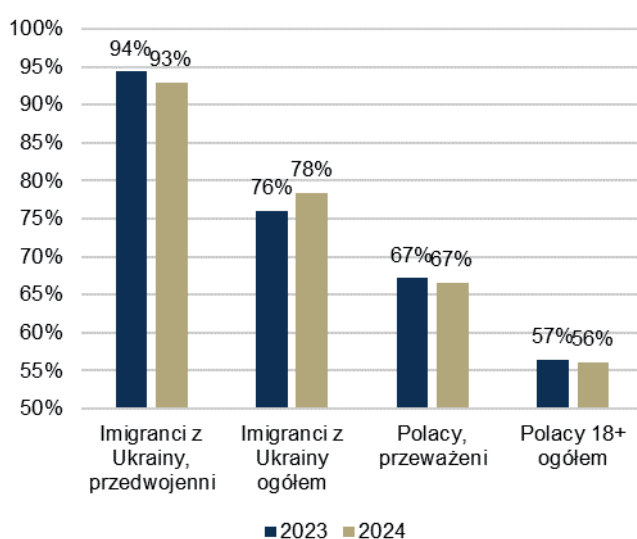
Ponad połowa ankietowanych imigrantów posiadających dzieci w Polsce sądzi, że ich dzieci pozostaną w Polsce przez wiele lat. Częściej takie deklaracje składają imigranci przedwojenni (69%) niż uchodźcy (52%). **(Rysunek 12).** Rodzice i opiekunowie dzieci w obydwóch grupach imigrantów deklarują dłuższy planowany pobyt dzieci w Polsce niż swój własny. Jedynie 7% ankietowanych respondentów posiadających dzieci w Polsce deklaruje, że nie pozostaną one w Polsce przez wiele lat.

2. Imigranci z Ukrainy na polskim rynku pracy

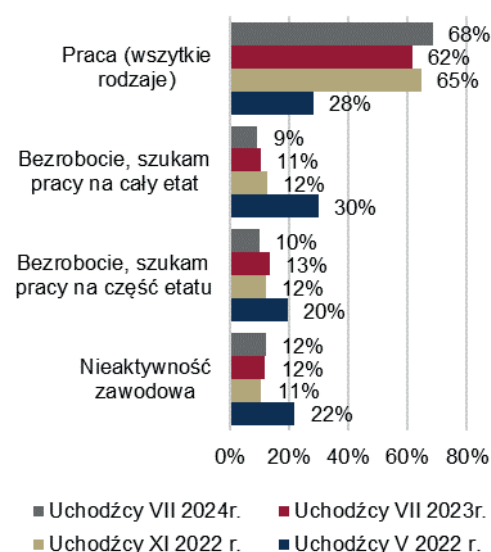
Imigranci z Ukrainy podejmują pracę przeciętnie częściej niż polscy obywatele. Według danych ankietowych w 2024 roku wskaźnik zatrudnienia wśród dorosłych obywateli Ukrainy przebywających w Polsce wynosił 78%, przy czym w grupie imigrantów „przedwojennych” wynosił ok. 93% (Rysunek 13). Dla porównania według danych BAEL wskaźnik zatrudnienia w Polsce osób w wieku 15 lat i więcej wynosił 56%. Oczywiście należy zauważyć, że wśród imigrantów dominują osoby w wieku największej aktywności zawodowej, jednak nawet jeśli struktura wieku i płci obserwowana w BAEL miałyby proporcje takie jak w przypadku migrantów, to wskaźnik zatrudnienia byłby zbliżony do 67%.

Zastój na rynku pracy nie przeszkodził w częstszym zatrudnieniu uchodźców przebywających w Polsce. W 2024 roku wskaźnik zatrudnienia ogółu migrantów ukraińskich w Polsce wzrósł z 76% do 78%, co wynikało głównie z nieco wyższego wskaźnika zatrudnienia osób, które przyjechały do Polski jako uchodźcy od 2022 roku (Rysunek 14). Warto jednak zauważyć, że wśród imigrantów przedwojennych tendencja była podobna jak wśród obywateli polskich – nieznaczne obniżenie się wskaźnika zatrudnienia w porównaniu z 2023 rokiem.

Rysunek 13. Aktywność zawodowa imigrantów z Ukrainy w 2023 i 2024 roku

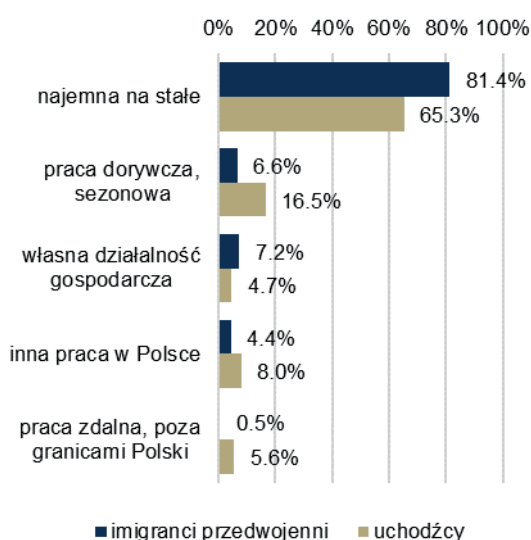
Rysunek 14. Zmiany aktywności zawodowej uchodźców wojennych z Ukrainy

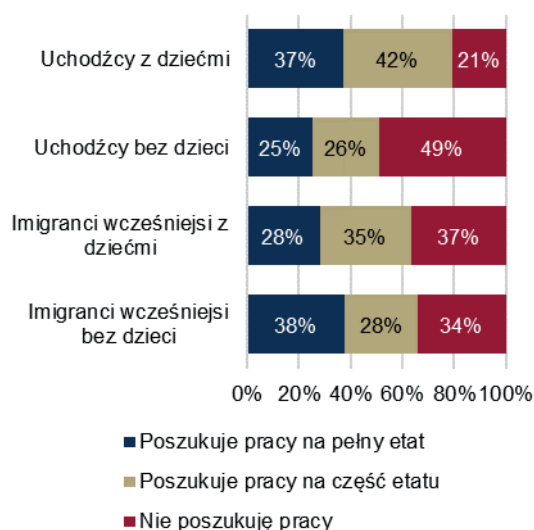

Utrzymują się różnice w stabilności zatrudnienia pomiędzy uchodźcami i wcześniejszymi imigrantami z Ukrainy. Wśród imigrantów przedwojennych wskaźnik zatrudnienia wyniósł 93% a wśród uchodźców 68%. Istotniejsza dla sytuacji na rynku pracy jest jednak stabilność zatrudnienia i tu można wskazać, że 81% wcześniejszych imigrantów pracowało na stałe i około 65% uchodźców. Około 17% uchodźców pracowało dorywczo, a 8% respondentów nie sprecyzowało rodzaju pracy. (Rysunek 15).

Rysunek 15. Struktura pracujących uchodźców oraz imigrantów przedwojennych według typów zatrudnienia

Rysunek 16. Struktura odpowiedzi o status na rynku pracy osób nie pracujących w Polsce

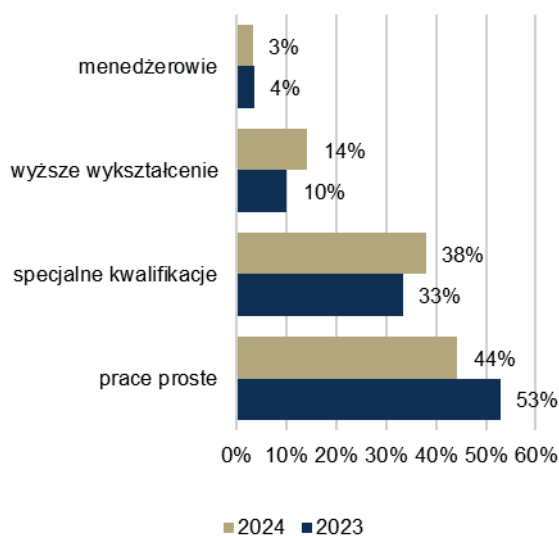

Szersze wykorzystywanie w Polsce pracy na część etatu mogłoby pomóc w zmniejszeniu problemu wysokiego bezrobocia wśród uchodźczyń przebywających w Polsce z dziećmi. Okoliczności związane z wojną na Ukrainie sprawiły, że zdecydowaną większość osób, które przyjechały do Polski od 2022 roku stanowiły kobiety oraz dzieci (Rysunek 16). Zajmowanie się rodziną przebywającą w Polsce sprawia, że 42% uchodźców i uchodźczyń posiadających dzieci w Polsce poszukuje pracy na część etatu (26% jeśli nie mają w Polsce dzieci). Wśród wcześniejszych imigrantów i imigrantek tendencja jest podobna, choć z mniejszą różnicą pomiędzy udziałem poszukujących pracy na część etatu.

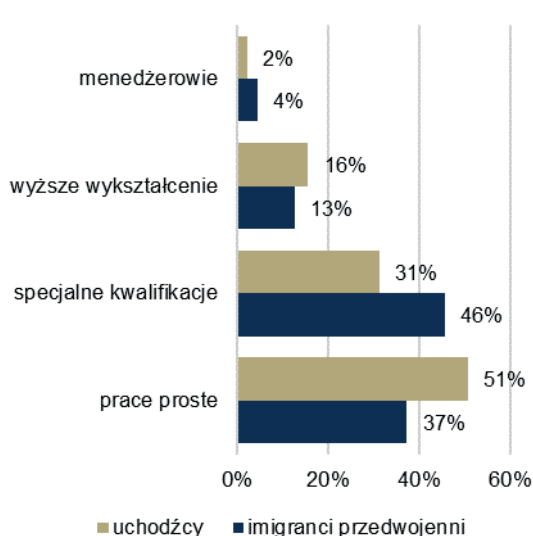
Imigranci z Ukrainy coraz rzadziej pracują przy pracach prostych, a częściej wykonują prace wymagające kwalifikacji. W porównaniu z 2023 rokiem odsetek imigrantów wykonujących prace proste spadł z 53% do 44%, a w tym samym czasie z 33% do 38% wzrósł odsetek imigrantów na stanowiskach wymagających kwalifikacji nie związanych z wyższym wykształceniem a z 10% do 14% wzrósł odsetek imigrantów wykazujących w pracy w Polsce swoje wyższe wykształcenie (Rysunek 17).

W dalszym ciągu widać różnice pomiędzy stanowiskami na których pracują uchodźcy oraz imigranci przedwojenni a także polaryzację prac wykonanych przez uchodźców. Imigranci przymusowi/ uchodźcy są z jednej strony osobami relatywnie dobrze wykształconymi a z drugiej strony znaleźli się w Polsce w sytuacji przymusowej i często kwalifikacje tych osób nie znajdowały popytu na polskim rynku pracy. Powoduje to polaryzację miejsc pracy tych osób zatrudnienie w zawodach dających możliwość wykorzystania wyższego wykształcenia (16% uchodźców wobec 13% wśród wcześniejszych imigrantów) oraz prace proste (51% uchodźców). Z drugiej strony osoby, które przyjechały do Polski przed 2022 rokiem miały przeciętnie niższe wykształcenie, ale lepszą orientacją na polskim rynku pracy oraz częściej posiadały poszukiwane kwalifikacje (kierowca, pracownik branży budowlanej). Powoduje to, że 46% tych osób (wobec 31% uchodźców) wykorzystuje w pracy kwalifikacje, które nie są związane z formalnym wykształceniem wyższym a jedynie 37% jest zatrudniona przy pracach prostych, nie wymagających kwalifikacji (Rysunek 18).

Rysunek 17. Kwalifikacje wykorzystywane przez imigrantów w Polsce w 2023 i 2024 roku

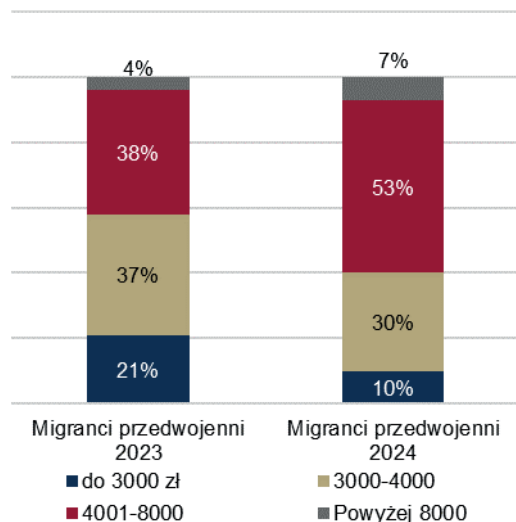

Rysunek 18. Kwalifikacje wykorzystywane przez uchodźców oraz wcześniejszych imigrantów w 2024 roku

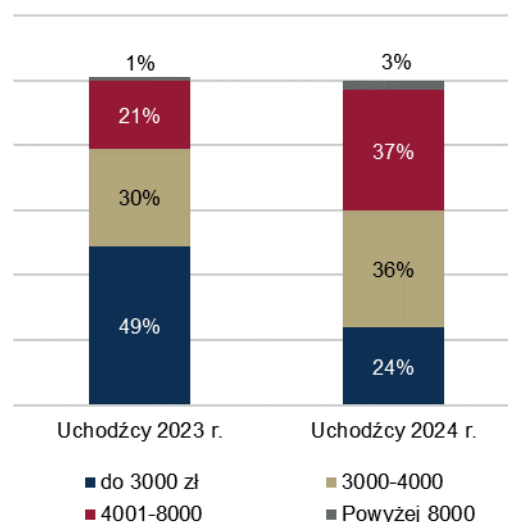

Nadal utrzymuje się różnica w wynagrodzeniach pomiędzy imigrantami przedwojennymi i uchodźcami. Około 40% migrantów przedwojennych zarabia nie więcej niż 4000 zł netto. (Rysunek 19) W przypadku uchodźców odsetek ten jest wyższy i wynosi 60%. (Rysunek 20) W obydwu przypadkach odsetek respondentów zarabiających poniżej 4000 zł jest niższy niż w 2023 r., ale należy zauważyć, że w okresie pomiędzy badaniami nastąpił wzrost płacy minimalnej z około 2709 zł netto w lipcu 2023 do 3221 netto w pierwszym półroczu 2024 r. (czyli o około 19%).

Rysunek 19. Imigranci przedwojenni - miesięczne wynagrodzenia netto za pracę w Polsce

Rysunek 20. Uchodźcy - miesięczne wynagrodzenie netto za pracę w Polsce

Zatrudnienie imigrantów na niepełny etat jest rzadkie, podobnie jak w przypadku Polaków. Imigranci, którzy przybyli do Polski przed wojną pracowali przeciętnie w tygodniu około 4 godziny dłużej (Tabela 1) niż wskazują dane dla obywateli polskich⁶. Przeciętny czas spędzony w pracy przez pracujących uchodźców był przy tym jedynie nieznacznie wyższy niż przeciętna dla obywateli polskich. Niemniej zdecydowana większość zatrudnienia była świadczona w pełnym wymiarze 40 godzin tygodniowo i takie są też obserwacje dotyczące median (średkowych wartości). O braku elastyczności umów zatrudnienia, jeśli chodzi o godziny przepracowane świadczy też relatywnie niewielki odsetek osób pracujących na pół etatu lub mniej: tylko 4% w przypadku imigracji przedwojennej, 10-12% w przypadku uchodźczej wśród której większość stanowiły kobiety. Dodatkowo nawet obecność dzieci w Polsce oznaczała odsetek jedynie 2 pp. wyższy niż wśród osób migrujących przymusowo bez dzieci.

Mediana wynagrodzenia netto imigrantów wynosiła 4 tys. złotych. Według GUS w tym samym czasie wartość netto dla mediany wynagrodzeń wszystkich pracowników w polskiej gospodarce wynosiła około 4,7 tys. złotych. Różnice pomiędzy wartościami można tłumaczyć różnicami w strukturze wykonywanych w Polsce zawodów, stażem pracy, czy wykorzystaniem kapitału ludzkiego w wykonywanej pracy (Rysunek 21).

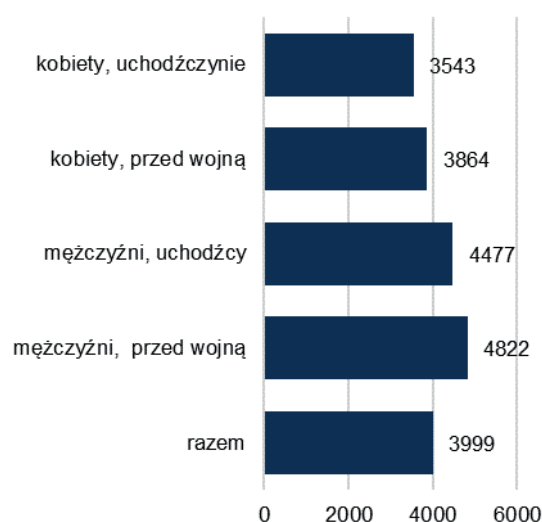
⁶ Według danych z Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności w I kwartale 2024 roku. (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-polski-1-kwartal-2024-roku,4,54.html>)

Mediany wynagrodzeń imigrantów są bardziej zróżnicowane w zależności od płci osób migrujących niż od daty przyjazdu do Polski. Mediana zarobków mężczyzn, którzy przyjechali do Polski przed wojną była o 20% wyższa niż ogółem wśród imigrantów (Rysunek 21). Z kolei wśród kobiet, uchodźczyń analogiczna miara była o 11% niższa niż wśród wszystkich imigrantów i imigrantek z Ukrainy. Różnica pomiędzy medianami wynagrodzeń mężczyzn i kobiet niezależnie od momentu przyjazdu wynosiła ok. 25%, natomiast różnica pomiędzy medianami wynagrodzeń uchodźców i nie uchodźców niezależnie od płci wynosiła około 8%.

Tabela 1. Godziny przepracowane a sytuacja rodzinna imigrantów (wartości przeciętne)

	Pracujący w wymiarze pół etatu lub mniej	Średnia liczba godzin w tygodniu	Mediana liczby godzin w tygodniu
Imigranci wcześniejsi bez dzieci	4%	43,8	40
Imigranci wcześniejsi z dziećmi	4%	43,8	40
Uchodźcy bez dzieci	10%	40,9	40
Uchodźcy z dziećmi	12%	39,6	40

Rysunek 21. Mediany wynagrodzeń imigrantów netto w podziale na płeć oraz datę przyjazdu do Polski

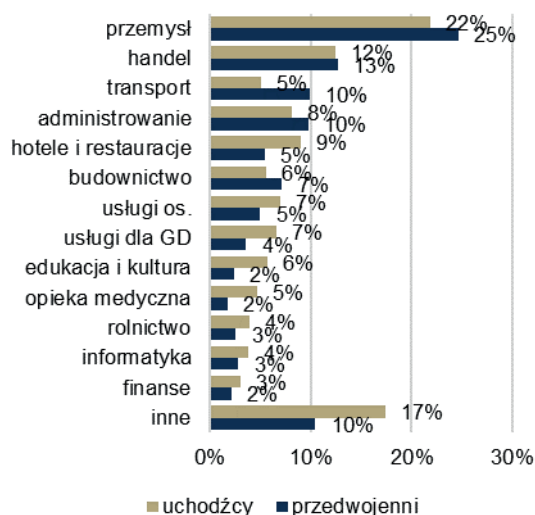

Sektor zatrudnienia imigrantów w Polsce jest zależny od daty przyjazdu. Około ¼ imigrantów w Polsce pracuje w przemyśle (Rysunek 22). Osoby, które przyjechały do Polski przed wojną pracują częściej w transporcie, budownictwie (są to częściej mężczyźni) i pracy administracyjnej/biurowej. Uchodźcy (osoby, które przyjechały od 2022 roku) pracują częściej w branżach usługowych takich jak usługi osobiste (np.: fryzjer, kosmetyczka), hotele i restauracje, usługi świadczone bezpośrednio gospodarstwom domowym (sprzątanie, opieka nad osobami starszymi). Częściej niż w przypadku imigrantów przedwojennych są to także usługi wymagające wysokich kwalifikacji (opieka medyczna, informatyka, finanse).

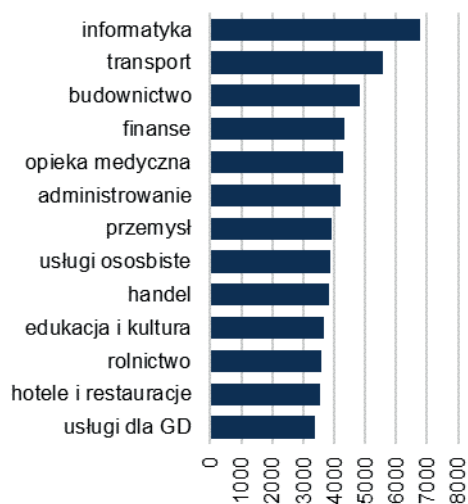
Wynagrodzenia imigrantów są wyższe w branżach zmaskulinizowanych takich jak: transport, budownictwo czy informatyka. Mediany wynagrodzeń netto uzyskane na podstawie danych z ankiety sięgały 5 tys. złotych lub więcej (Rysunek 23), czyli przynajmniej 25% powyżej mediany wynagrodzeń dla ogółu imigrantów i imigrantek. Najgorzej wynagradzani byli imigranci zatrudnieni w usługach dla gospodarstw domowych, hotelach

restauracjach oraz rolnictwie. Mediany wynagrodzeń miesięcznych wynosiły tam 3,4-3,5 tys. złotych. Dla porównania miesięczna płaca minimalna netto wynosiła w tym samym czasie ok. 3,2 tys. złotych.

Rysunek 22. Sektory, w których pracują imigranci

Rysunek 23. Mediany miesięcznych wynagrodzeń netto imigrantów według sektorów

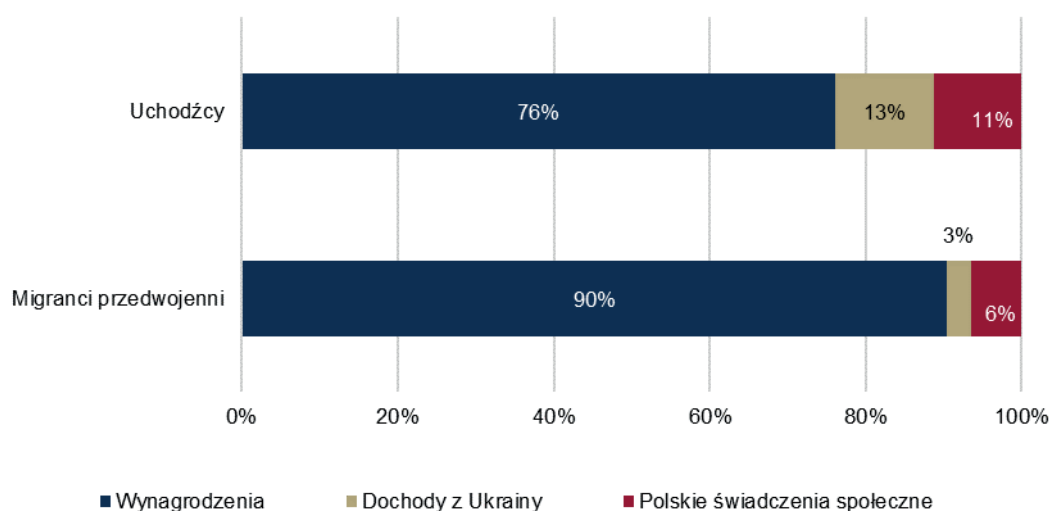

3. Sytuacja ekonomiczna imigrantów

3.1. Dochody

Podobnie jak w roku 2023 podstawowym źródłem utrzymania imigrantów z Ukrainy jest **praca**. W przypadku imigrantów przedwojennych wynagrodzenia stanowią 90% ogółu dochodów, w przypadku uchodźców 76%⁷ (**Rysunek 24**). Dochody z Ukrainy i polskie świadczenia społeczne (przede wszystkim program 800+) stanowią uzupełnienie dochodów głównie uchodźców. W stosunku do 2023 r. w strukturze dochodu uchodźcy nieznacznie spadł udział polskich świadczeń społecznych.

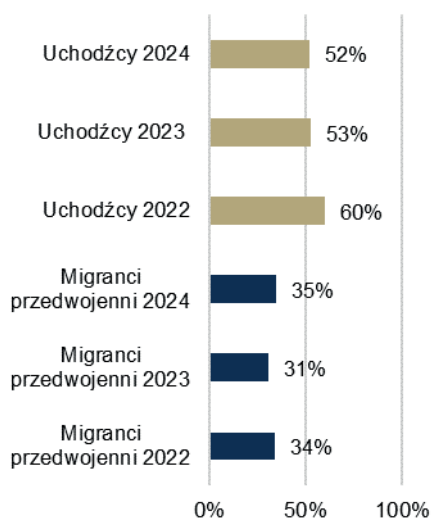
Rysunek 24. Struktura dochodu imigrantów z Ukrainy w 2024 r.

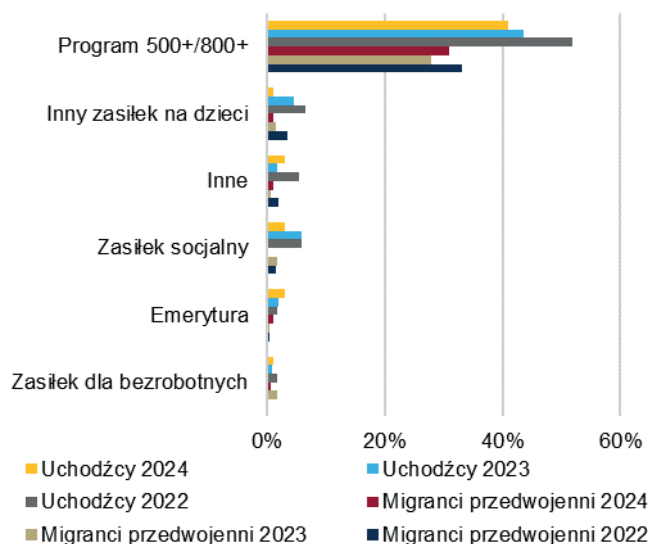
Spada odsetek uchodźców pobierających polskie świadczenia społeczne. W strukturze dochodu migranta przedwojennego polskie świadczenia społeczne stanowią 6% dochodu, a uchodźcy 11% dochodu. Jest to przede wszystkim program 800+, który pobierało 41% uchodźców i 33% migrantów przedwojennych. W przypadku uchodźców obserwowalny jest trend spadkowy odsetka osób pobierających to świadczenie, jak i świadczenia ogółem. (**Rysunek 25**) W badaniu 2022 r. pobieranie świadczenia z programu 500+ deklarowało 52% uchodźców, w 2023 r. 44%, a w 2024 r. 41%. (**Rysunek 26**) W odniesieniu do migrantów przedwojennych takiego trendu nie zaobserwowano. Odsetek osób pobierających polską emeryturę i zasiłek dla bezrobotnych pozostaje w 2024 r. na podobnym poziomie jak w roku 2023.

⁷ Pracuje 93% imigrantów przedwojennych i ponad 69% uchodźców.

Rysunek 25. Odsetek imigrantów z Ukrainy korzystających z polskich świadczeń społecznych w latach 2022-2024

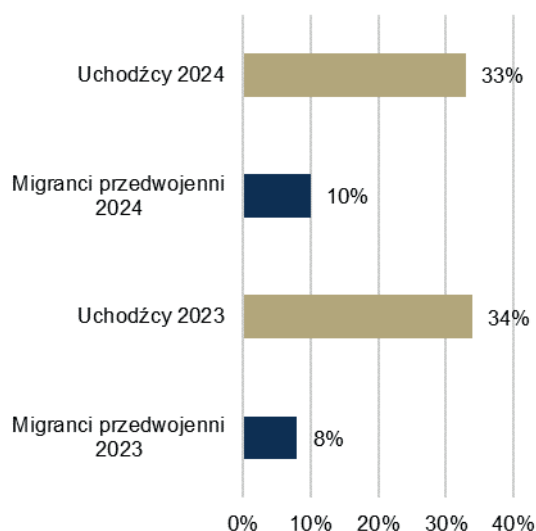
Rysunek 26. Rodzaje świadczeń społecznych pobieranych przez respondentów w latach 2022-2024 r. (można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź. Odpowiedzi nie sumują się do 100%)

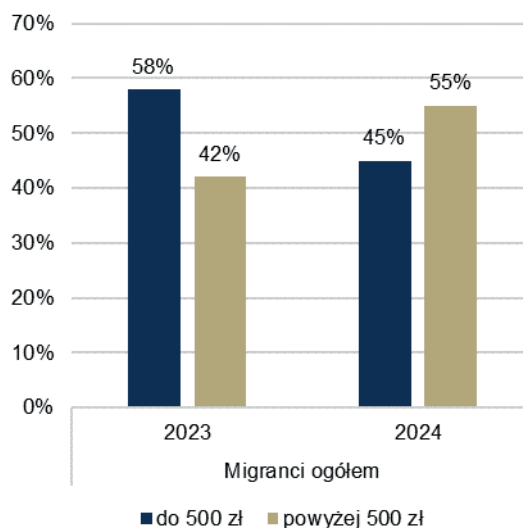
Uzupełnieniem dochodów przede wszystkim uchodźców są środki finansowe z Ukrainy. Odsetek imigrantów otrzymujących środki finansowe z Ukrainy utrzymał się na podobnym poziomie jak w 2023 r. i wynosił 24% ogółu respondentów. (Rysunek 27) Środki te przede wszystkim otrzymują uchodźcy. W 2024 r. było to 33% ogółu uchodźców. Najczęściej otrzymywane środki to wypłata rent i emerytur oraz pomoc finansowa od rodziny z Ukrainy. Wzrósł z 42% do 55% odsetek imigrantów, którzy otrzymują średniomiesięcznie środki finansowe powyżej 1000 zł. (Rysunek 28) Jednak 45% imigrantów otrzymuje środki finansowe w wysokości poniżej 500 zł miesięcznie. Podobnie jak w 2023 r. ponad 50% tych najniższych przekazów to emerytura i renta z Ukrainy.

Korzystanie ze środków finansowych z Ukrainy jest skorelowane z sytuacją na rynku pracy. (Rysunek 29). Rozpatrując w tym kontekście uchodźców można zauważyć, że najrzadziej korzystają ze środków finansowych z Ukrainy osoby wykonujące pracę stałą najemną (19%). Z kolei najczęściej (poza osobami pracującymi zdalnie i pobierającymi wynagrodzenia z Ukrainy) osoby nie mające pracy i jej nie szukające (63%). Spadł odsetek respondentów prowadzących działalność gospodarczą, którzy korzystają ze środków finansowych z Ukrainy (z 69% w 2023 r. do 38% w 2024 r.).

Rysunek 27. Odsetek imigrantów z Ukrainy otrzymujących środki finansowe z Ukrainy

Rysunek 28. Wysokość pomocy finansowej uzyskiwanej średniomiesięcznie przez imigrantów z Ukrainy

Rysunek 29. Odsetek uchodźców korzystających ze środków finansowych z Ukrainy w zależności od statusu na rynku pracy

---

3.2. Sytuacja ekonomiczna osób powyżej 60 roku życia

Cechą charakterystyczną migracji ukraińskiej w Polsce jest relatywnie wysoki udział osób powyżej 60 roku życia. Wiek jest czynnikiem, który różnicuje sytuację życiową i ekonomiczną ludzi, determinuje ich możliwości adaptacyjne i potrzeby. Cechą charakterystyczną migracji ukraińskiej w Polsce jest relatywnie wysoki udział osób powyżej 60 roku życia oraz dzieci. Wyniki badania zrealizowanego przez NBP pokazują, że wśród ogółu imigrantów z Ukrainy osoby powyżej 60 roku życia stanowią 10% respondentów⁸. Przy czym istotnie wyższy ich odsetek zanotowano wśród uchodźców (13% ogółu uchodźców, wobec 5% wśród imigrantów przedwojennych). Badania NBP wskazują na wzrost odsetka osób powyżej 60 roku życia na przestrzeni kolejnych lat.

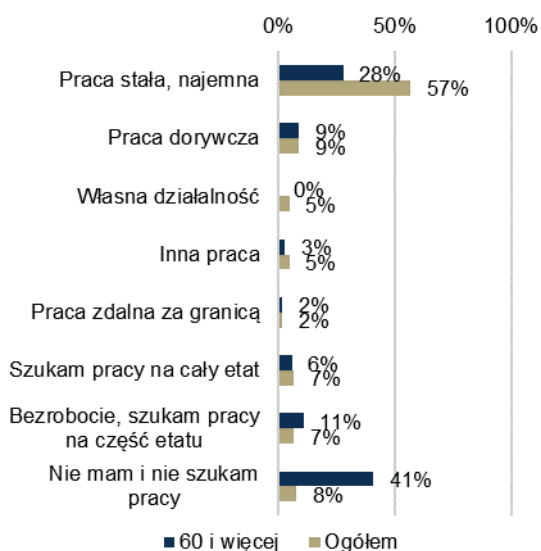
Średni miesięczny dochód imigranta z Ukrainy w wieku 60 lat i więcej wynosi około 60% średniego miesięcznego dochodu na rękę imigranta z Ukrainy ogółem, ale istotną rolę w nim odgrywają środki otrzymane z Ukrainy oraz polskie świadczenia społeczne. Podstawowym źródłem średniego dochodu imigranta powyżej 60 roku życia są wynagrodzenia (stanowią 60%). Jednak prawie 58% imigrantów w tej grupie wiekowej nie pracuje. Dlatego znaczny odsetek imigrantów powyżej 60 roku życia posiada średni dochód miesięczny istotnie niższy niż wskazane powyżej 60% dochodu imigranta ogółem. Zatem ważną rolę w dochodzie imigrantów odgrywają środki otrzymywane z Ukrainy (21% udział w strukturze dochodu) oraz polskie świadczenia społeczne (19% udział). Prawie 60% osób powyżej 60 roku życia otrzymuje transfery z Ukrainy, przede wszystkim emerytury i renty (ponad połowa z nich kwoty nie wyższe niż 500 zł). Jeżeli chodzi o polskie świadczenia społeczne, to najczęściej wśród osób powyżej 60 roku życia (15% z nich) są to świadczenia emerytalne, zasiłki dla osób w trudnej sytuacji materialnej oraz świadczenia z programu 800+ (po 11%).

Sytuacja mieszkaniowa osób w wieku 60 lat i więcej jest trudniejsza niż ogółu imigrantów z Ukrainy. Trudniejszą sytuacją ekonomiczną imigrantów powyżej 60 roku życia potwierdza analiza ich sytuacji mieszkaniowej. Widoczny jest wyższy niż wśród całości populacji imigrantów odsetek osób mieszkających w miejscach zbiorowego zakwaterowania uchodźców (18%) i wyższy odsetek osób (11%) mieszkających u rodziny lub znajomych z Ukrainy.

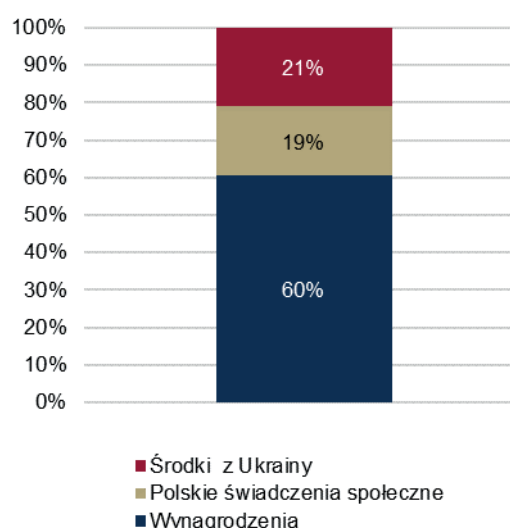
---

⁸ Dane z rejestru PESEL UKr i rejestru Udsc dot. zezwoleń na pobyt według stanu na 1 sierpnia 2024 r. wskazują, że około 5% ogółu imigrantów z Ukrainy (około 80 tys. osób) to osoby powyżej 60 roku życia.

Rysunek 30. Sytuacja na rynku pracy osób powyżej 60 roku życia

Rysunek 31. Struktura dochodu imigranta z Ukrainy w wieku 60 lat i powyżej (pracujący i niepracujący ogółem)

Imigranci w wieku 60 lat i więcej to przede wszystkim kobiety (75%), zauważalnie słabiej znające język polski niż pozostali imigranci. Więcej jest wśród nich osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym (17%) niż w całej populacji, chociaż należy zauważyć, że 45% to osoby z wykształceniem wyższym. Częściej można wśród imigrantów powyżej 60 roku życia znaleźć imigrantów z Ukrainy Południowej i Wschodniej niż wskazywałyby na to udział ogółem imigrantów z tych regionów Ukrainy w całej populacji respondentów. Jedynie 15% z nich zadeklarowało bardzo dobrą znajomość języka polskiego. Osoby powyżej 60 roku życia istotnie częściej niż całość populacji imigrantów przebywają w Polsce z tzw. innymi członkami rodziny (dorosłe dzieci, rodzeństwo), co zapewne umożliwiłoby części z nich pobyt w Polsce. Tak zadeklarowało 52% imigrantów. Jednak 29% przebywa w Polsce samotnie.

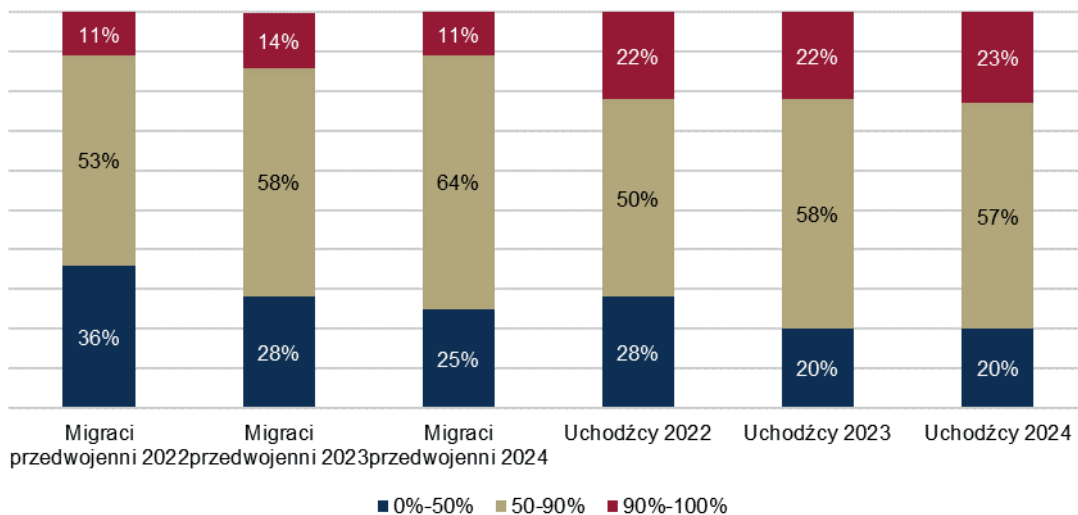
Wiek jest czynnikiem istotnym w kontekście planów dotyczących przyszłości imigrantów. Osoby powyżej 60 roku życia rzadziej wiążą swoje plany z Polską niż ogół respondentów (29% chce pozostać w Polsce na stałe lub dłużej), natomiast wyższy jest u nich stopień niepewności odnośnie do przyszłości (66% odpowiedzi „trudno powiedzieć”).

Wiek jest czynnikiem, który wpływa na oczekiwania imigrantów wobec Polski. Osoby powyżej 60 roku życia są przede wszystkim zainteresowane łatwiejszym dostępem do służby zdrowia (33%), łatwiejszą legalizacją pobytu (32%) oraz wsparciem finansowym w przypadku braku pracy (27%).

3.3. Wydatki

Zmiana charakteru pobytu imigrantów przedwojennych na bardziej osiadły wpływa na wzrost wydatków na tzw. bieżące życie. W 2024 r. zanotowano po raz drugi spadek odsetka imigrantów przedwojennych wydających połowę lub mniej swojego wynagrodzenia na tzw. bieżące potrzeby (36% w 2022 r., 28% w 2023 r., 25% w 2024 r.), co może być związane z zmianą charakteru ich pobytu na bardziej osiadły (Rysunek 32). W przypadku uchodźców nie zaszły zauważalne zmiany w stosunku do roku 2023. Prawie 20% uchodźców wydaje nie więcej niż połowę swojego wynagrodzenia na bieżące wydatki, a 23% większość swojego wynagrodzenia (90%-100%).

Rysunek 32. Wydatki na życie jako część średniego miesięcznego wynagrodzenia na rękę z pracy imigrantów z Ukrainy (osoby pracujące).

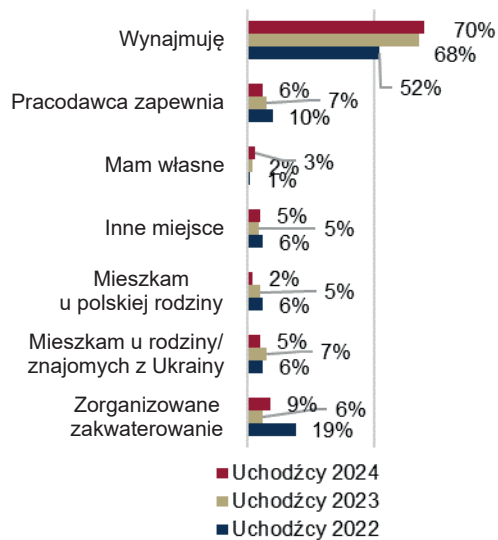

Sytuacja mieszkaniowa imigrantów, szczególnie uchodźców poprawia się. Zauważalny jest wzrost odsetka uchodźców wynajmujących mieszkanie (70% w 2024 r.) do poziomu imigrantów przedwojennych (71%), co jest jednym z sygnałów procesu integracji społecznej i ekonomicznej. (Rysunek 33 i Rysunek 34) Tym co różni obydwie grupy imigrantów jest istotnie wyższy odsetek osób posiadających własne mieszkanie wśród imigrantów przedwojennych (14% wobec 3% wśród uchodźców) oraz 9% udział miejsc zbiorowego zakwaterowania jako miejsca zamieszkiwania uchodźców (1% imigranci przedwojenni).

Rysunek 33. Sytuacja mieszkaniowa migrantów przedwojennych w latach 2022-2024

Rysunek 34. Sytuacja mieszkaniowa uchodźców z Ukrainy w latach 2022-2024

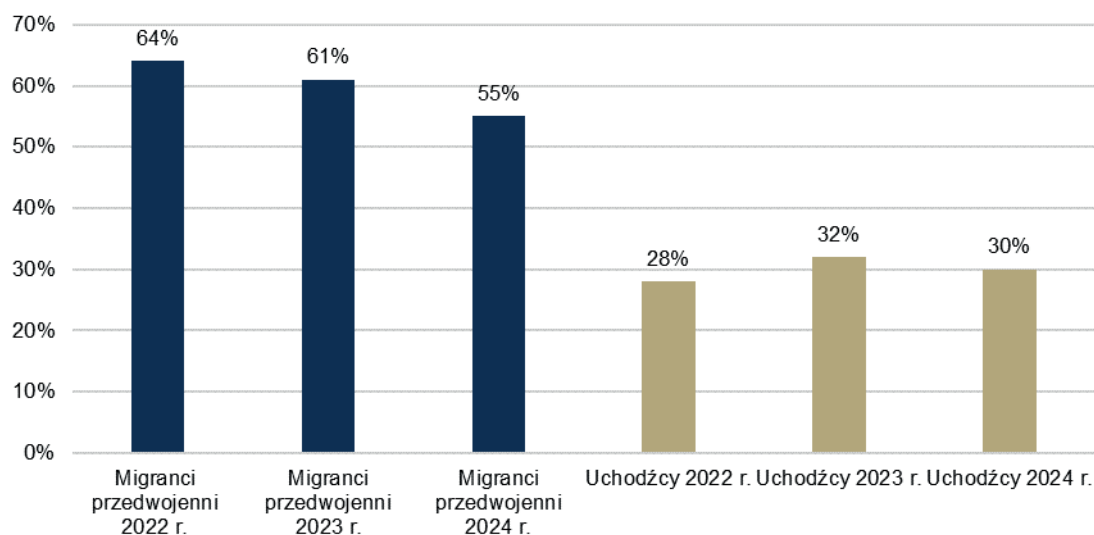

---

4. Środki pieniężne i pomoc rzeczowa przekazywane do Ukrainy

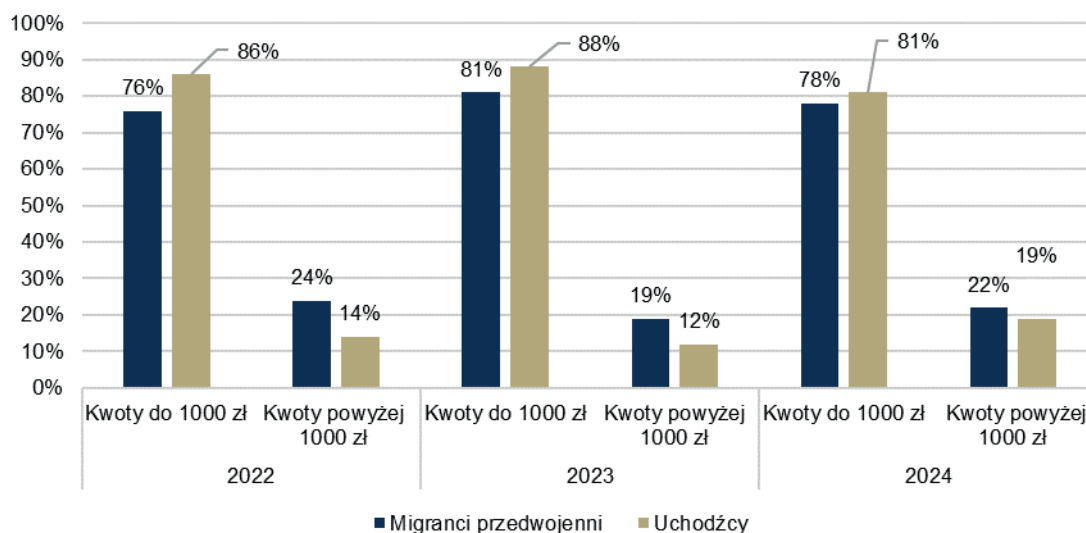
Imigranci nadal wspierają finansowo swoich bliskich w Ukrainie, chociaż spada odsetek imigrantów przedwojennych przekazujących środki finansowe do Ukrainy. Niemal 40% imigrantów przekazuje środki finansowe do Ukrainy (w 2023 r. 48%). Odsetek uchodźców transferujących środki utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych (30%). (Rysunek 35) Spada natomiast odsetek imigrantów przedwojennych transferujących środki finansowe do Ukrainy. Jesienią 2022 r. było to 64% ankietowanych, w 2024 r. 55%.

Rysunek 35. Odsetek imigrantów z Ukrainy przekazujących środki finansowe do Ukrainy w latach 2022-2024

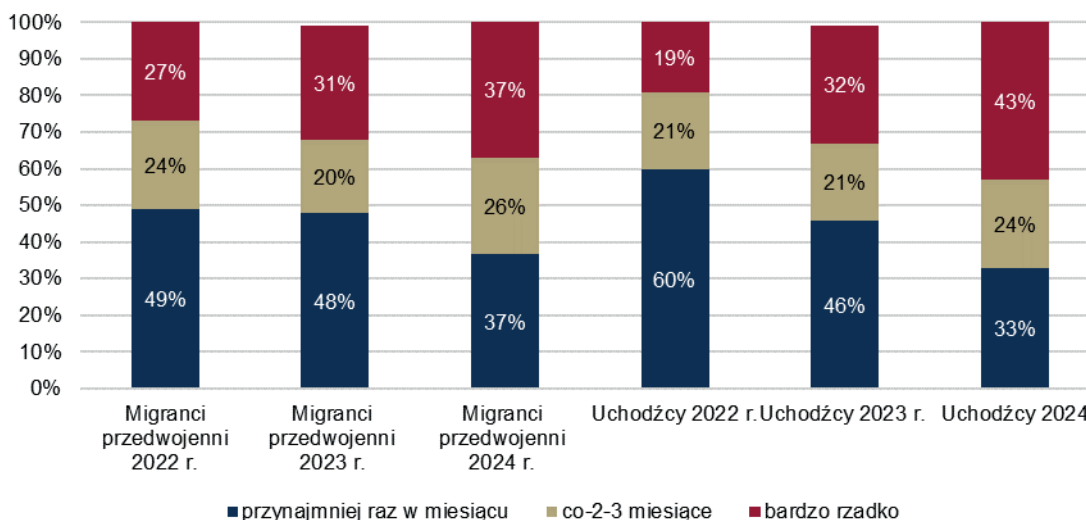
Skłonność do wysyłania środków do Ukrainy jest skorelowana ze statusem na rynku pracy. Środki przesyłają przede wszystkim osoby, które zadeklarowały, że posiadają pracę stałą najemną lub prowadzi działalność gospodarczą. Jeżeli chodzi o wysokość przekazów to w obydwóch grupach imigrantów zanotowano wzrost w stosunku do 2023 r. odsetka osób przesyłających średniomiesięcznie kwoty powyżej 1000 zł., tj. z 19% do 22% w przypadku imigrantów przedwojennych oraz z 12% do 19% w przypadku uchodźców. (Rysunek 36).

Rysunek 36. Kwota ostatniego dokonanego przekazu środków pieniężnych do Ukrainy

Spada częstotliwość przekazywania środków finansowych do Ukrainy w obydwóch grupach migrantów. W przypadku migrantów przedwojennych przynajmniej raz w miesiącu środki do Ukrainy przysyłało w 2023 r. 49% imigrantów przekazujących środki, w 2024 r. było to 37%. (Rysunek 37) Jeżeli chodzi o uchodźców spadek ten był jeszcze większy, z 60% do 33%.

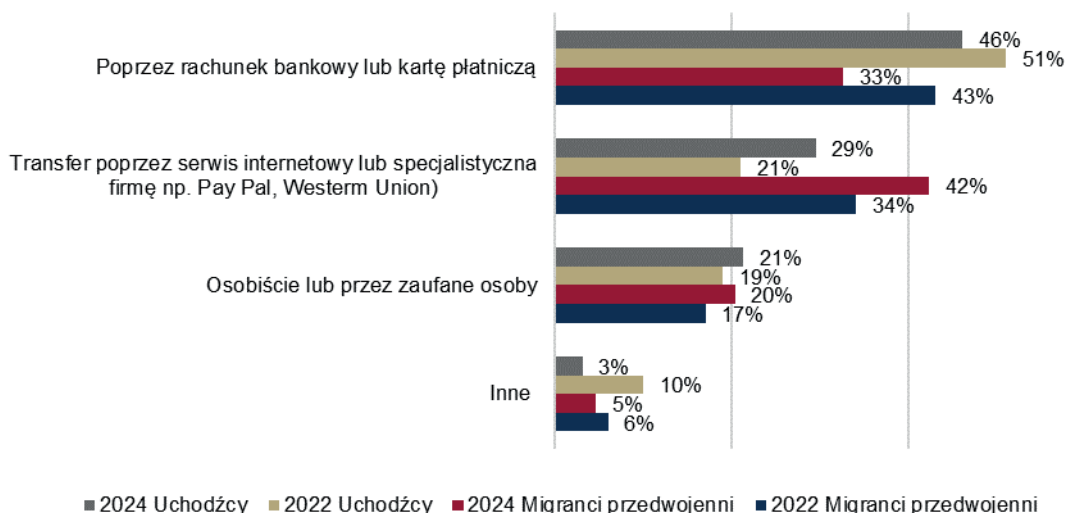
Rysunek 37. Częstotliwość przekazywania środków finansowych do Ukrainy

Pomiędzy uchodźcami a migrantami przedwojennymi utrzymują się różnice w sposobach przekazywania środków finansowych do Ukrainy. Uchodźcy częściej niż migranci przedwojenni wybierają rachunek bankowy lub kartę płatniczą (46% uchodźców wobec 33% migrantów przedwojennych) (Rysunek 38). Z kolei migranci przedwojenni częściej korzystają

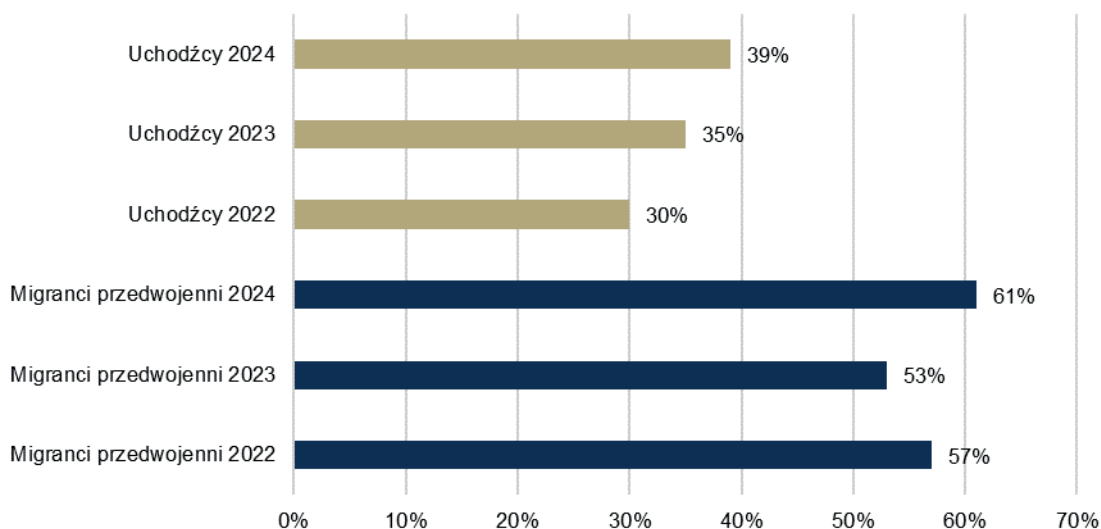
z transferu poprzez serwis internetowy lub specjalistyczną firmę typu Pay Pal, Western Union (42% wobec 29%).

Rysunek 38. Najczęściej wykorzystywany sposób przekazywania środków finansowych do Ukrainy

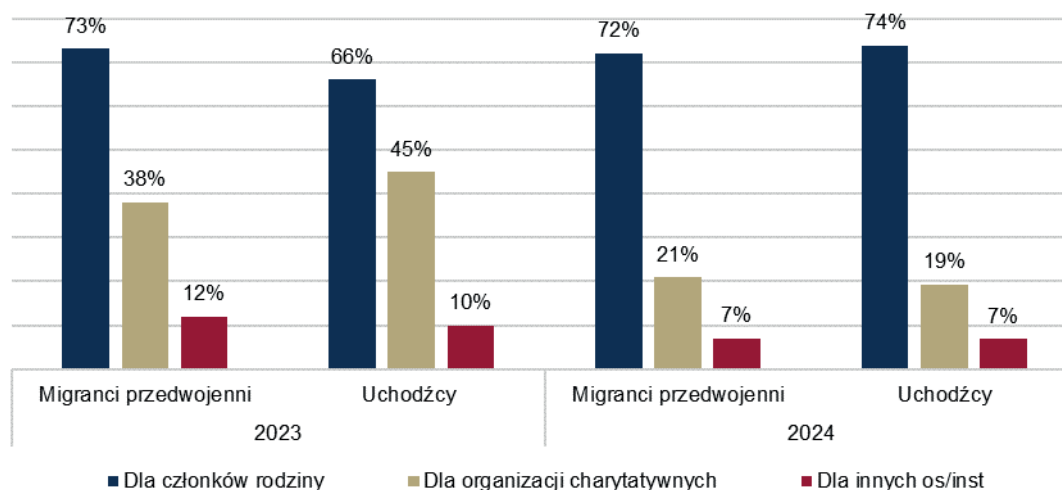
Wzrasta odsetek imigrantów przekazujących pomoc rzeczową do Ukrainy. Ogółem 49% respondentów przekazuje pomoc rzeczową, w tym 39% uchodźców i 61% imigrantów przedwojennych. (Rysunek 39). Może być związane z rosnącymi potrzebami na dobra materialne osób ją otrzymujących oraz nowymi możliwościami w zakresie transportu dóbr rzeczowych do Ukrainy (nowe firmy przewozowe, kurierskie). Ogółem 49% respondentów przekazuje pomoc rzeczową, w tym 39% uchodźców i 61% imigrantów przedwojennych.

Rysunek 39. Odsetek imigrantów z Ukrainy przekazujących pomoc rzeczową do Ukrainy

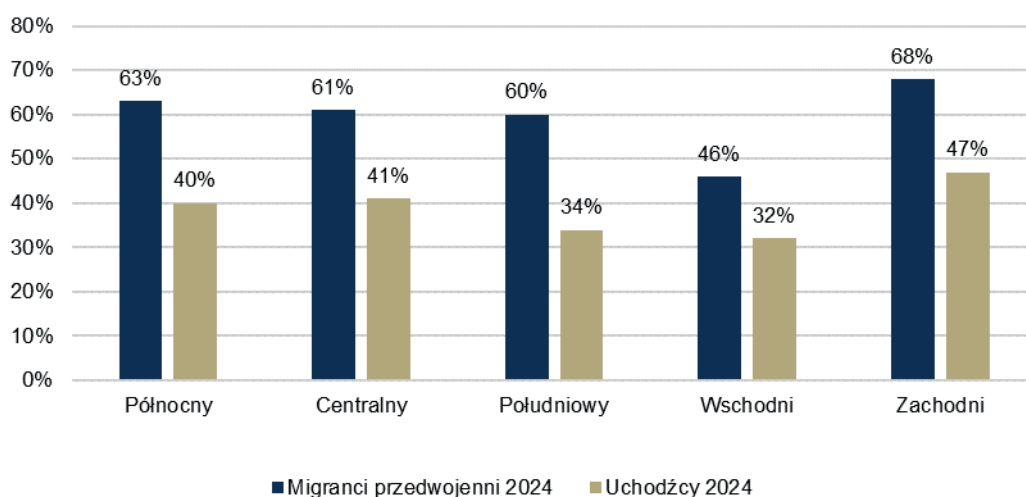

Jeżeli chodzi o beneficjentów pomocy rzeczowej to są to przede wszystkim członkowie rodziny. (Rysunek 40) Ponad 70% osób przekazujących pomoc rzeczową w obydwu grupach imigrantów przekazuje ją członkom rodziny. Spada natomiast odsetek osób przekazujących pomoc rzeczową dla organizacji charytatywnych (z 38% do 21% w przypadku imigrantów przedwojennych oraz z 45% do 19% w przypadku uchodźców).

Rysunek 40. Beneficjenci pomocy rzeczowej w Ukrainie

Rysunek 41. Odsetek imigrantów z Ukrainy przekazujących pomoc rzeczową do Ukrainy według regionu pochodzenia imigranta

Podobnie jak w przypadku pomocy finansowej, udzielanie pomocy rzeczowej jest skorelowane ze statusem na rynku pracy. Dodatkowo należy zauważyć, że najczęściej pomoc rzeczową przekazują w obydwu grupach imigrantów osoby pochodzące z Ukrainy

---

Zachodniej, co zapewne związane jest z bliskością terytorialną tej części Ukrainy i większymi możliwościami przekazania tej pomocy. **(Rysunek 41)** Najbardziej pomocy rzeczowej udzielają imigranci z Ukrainy Wschodniej, czyli terenów walk.

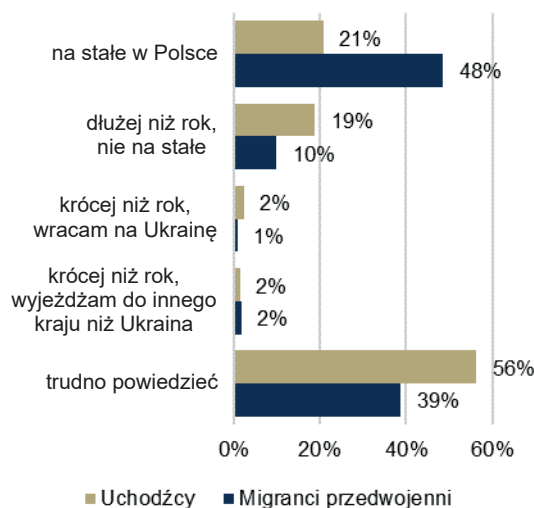
5. Opinie i plany imigrantów z Ukrainy

5.1. Deklaracje imigrantów dotyczące przyszłego miejsca pobytu

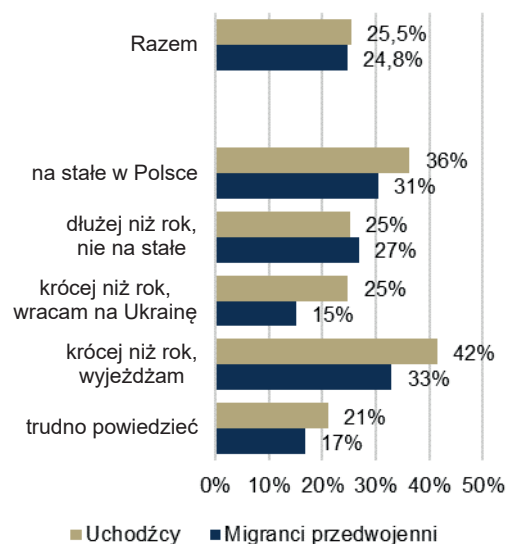
Od ponad dwóch lat nie zmieniają się istotnie deklaracje dotyczące pozostawania na stałe w Polsce. W 2024 roku plany takie miało 48% imigrantów przedwojennych (w 2023 roku 48%, w 2022 roku 55%) i 21% uchodźców (w 2023 roku było to 21%, w 2022 roku: 19%). W porównaniu z poprzedni latami powoli rośnie jedynie odsetek uchodźców, którzy deklarują, że nie chcieliby zostać na stałe, ale pozostaną dłużej niż rok (Rysunek 42).

Wśród wszystkich imigrantów wzrasta i tak relatywnie wysoki odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Przedłużająca się wojna na Ukrainie oraz trudności w ocenie przyszłości powodują, że po niewielkim spadku niepewności w 2023 roku w 2024 roku udział tych odpowiedzi ponownie wzrósł do 56% w 2024 roku (Rysunek 42) w poprzednich latach było to odpowiednio: 48% w 2023, 55% w 2022 roku. Rośnie także niepewność wśród imigrantów, którzy przyjechali do Polski przed wojną - w 2024 roku udział odpowiedzi „trudno powiedzieć” wyniósł 39%, a w poprzednich latach: w 2023 roku: 36%, w 2022 roku: 29%.

Rysunek 42. Planowany dalszy pobyt w Polsce

Rysunek 43. Odpowiedź na pytanie o znajomych chcących przyjechać do Polski w zależności od planowanego dalszego pobytu

Niewielki odsetek imigrantów przebywających w Polsce planuje wyjazd w ciągu najbliższego roku. Obserwacja ta dotyczy to zarówno uchodźców jak i migrantów

przedwojennych oraz zarówno powrotów na Ukrainę jak i planowania wyjazdów do innych krajów – w tym Europy Zachodniej (**Rysunek 42**). Odsetek deklaracji w każdej z tych kategorii wynosił poniżej 2%.

Okolo 25% imigrantów ma znajomych, którzy chcą przyjechać w najbliższym czasie do Polski. Odpowiedzi uzależnione były od trwałości planów pobytowych w Polsce – przeciętnie częściej takich znajomych deklarowały osoby, które chciały zostać w Polsce na stałe oraz te, które chcą w najbliższym czasie same przenieść się do kraju innego niż Ukraina (**Rysunek 43**). W każdej kategorii odpowiedzi częściej takich znajomych deklarowali uchodźcy, ale efekt ten kompensował fakt, że większość uchodźców stanowiły osoby niezdecydowane co do pozostania w Polsce. Osoby te mają też generalnie mniej znajomych chcących wyjeżdżać.

Szybki powrót na Ukrainę pod warunkiem zakończenia wojny deklaruje 60% uchodźców. Zakończenie wojny mogłoby być pretekstem do szybszego powrotu na Ukrainę także około jednej trzeciej imigrantów przedwojennych (**Rysunek 44**). Z drugiej strony 25% imigrantów przedwojennych i 17% uchodźców w ogóle nie rozważa powrotu na Ukrainę w trakcie roku niezależnie od sytuacji. Pozostałe odpowiedzi na pytanie o potencjalne czynniki sprzyjające szybszemu powrotowi na Ukrainę osób, które chciały pozostać w Polsce dłużej niż są zgodne zarówno w grupie uchodźców jak i imigrantów przedwojennych. Wśród najważniejszych wymieniane są: tęsknota za rodziną (około 20%), problemy z pracą w Polsce (nieco poniżej 20%) itd.

Rysunek 44. Czynniki wpływające na decyzję o powrocie na Ukrainę w bieżącym roku (dla osób, które deklarowały dłuższy pobyt)

Rysunek 45. Czynniki wpływające na przedłużenie pobytu w Polsce powyżej jednego roku (dla osób, które deklarowały krótszy pobyt)

Czynniki wpływające na możliwość dłuższego niż rok pobytu w Polsce są wspólne wśród wszystkich imigrantów: możliwość utrzymania siebie i rodziny oraz satysfakcjonująca praca. Pierwszą z tych odpowiedzi wskazywało nieco poniżej 50% respondentów. Drugą około 35% respondentów (Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.). Kwestie związane z sytuacją rodzinną i mieszkaniem (przyjazd członków rodziny, opinia dzieci, odpowiednie zakwaterowanie) były wskazywane jako mniej istotne, choć częściej wskazywali je uchodźcy.

5.2. Opinie dotyczące potencjalnej pomocy imigrantom w Polsce

Najważniejszym ułatwieniem z punktu widzenia imigrantów z Ukrainy ogółem jest możliwość łatwiejszej legalizacji pobytu w Polsce. Pytanie dotyczące najważniejszych form pomocy, które w opinii respondentów ułatwiłyby pobyt w Polsce pozwoliło na zhierarchizowanie potrzeb zgłaszanych przez imigrantów (Rysunek 46). W przypadku imigrantów przedwojennych bezapelacyjnie najważniejszą kwestią jest legalizacja pobytu w Polsce i potencjalne ułatwienia z tym związane (58% odpowiedzi, rok wcześniej było to 43%). Jak dowodzą wcześniejsze analizy jest to grupa najbardziej zainteresowana pozostaniem na dłużej w Polsce. Z punktu widzenia uchodźców jest to także sprawa najważniejsza (39% wobec 31% wskazań rok wcześniej), gdy z większością respondentów nie planuje wyjechać w ciągu najbliższego roku z Polski. Wciąż prawie tak samo ważne pozostają także inne kwestie.

Rysunek 46. Opinie dotyczące najważniejszych form pomocy, które ułatwiłyby pobyt w Polsce migrantów z Ukrainy

*Można było wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi. Wyniki nie sumują się do 100%.

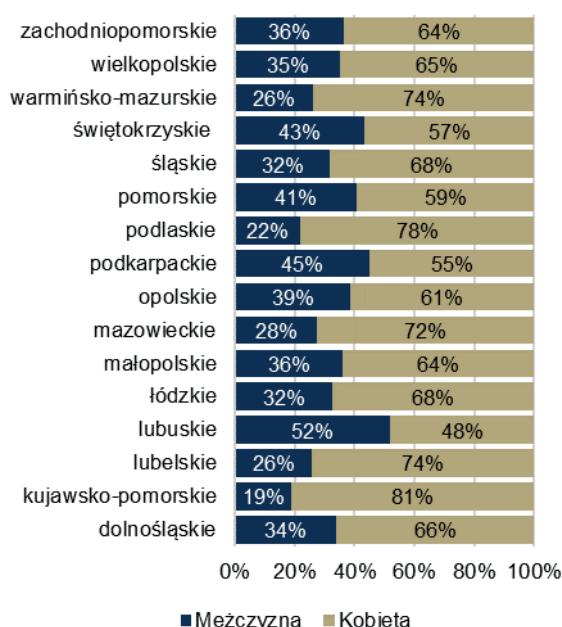
Różne tempo integracji ekonomicznej uchodźców i emigrantów przedwojennych przekłada się na zróżnicowanie ich potrzeb. Imigranci przymusowi z Ukrainy poza ułatwieniami w legalizacji pobytu wskazują prawie tak samo często na: ułatwienia w nauce j. polskiego (33%, rok wcześniej: 32%), pomoc w znalezieniu pracy (30%, rok wcześniej: 35%) oraz możliwość udziału w nieodpłatnych szkoleniach (27%, rok wcześniej: 17%). Wciąż na wysokim miejscu utrzymuje się możliwość nostryfikacji dyplomów (około 20% odpowiedzi uchodźców i migrantów przedwojennych, podobnie jak przed rokiem). Obserwacje te świadczą o dążeniu uchodźców do poprawy swojej pozycji na polskim rynku pracy nawet jeśli osoby te nie planują pozostawać w Polsce na stałe (**Rysunek 46**).

Potrzeby socjalne imigrantów w Polsce nie są deklarowane jako najważniejsze. Imigranci dostosowują się do polskich realiów. Ponad dwa lata po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny na Ukrainie odpowiedzi takie jak: pomoc w zakwaterowaniu, wsparcie finansowe osób bez pracy, czy dostęp do służby zdrowia są wymieniane relatywnie rzadziej. Relatywnie najrzadziej wskazywana była możliwość załatwiania spraw po ukraińsku (7-10%). Jak się wydaje imigranci nauczyli się na tyle funkcjonować w polskich realiach, że ułatwienia takie nie są postrzegane jako kluczowe (**Rysunek 46**).

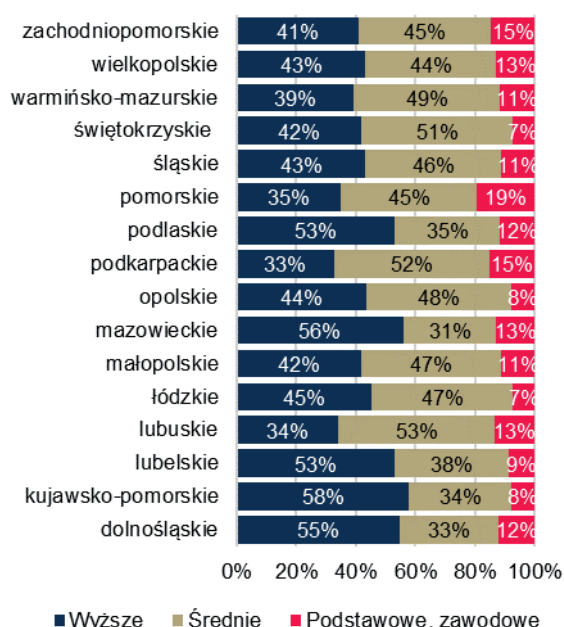
6. Wybrane elementy różnicowania regionalnego migrantów z Ukrainy w Polsce

Wśród migrantów ogółem we wszystkich województwach przeważają kobiety. Migracja obywateli Ukrainy do Polski ma charakter różnicowany zarówno pod względem terytorialnym jak i demograficznym. Przewaga kobiet jest widoczna we wszystkich analizowanych województwach (**Rysunek 47**). Największy stosunek kobiet w porównaniu do mężczyzn był w województwie kujawsko-pomorskim i podlaskim (odpowiednio 81% i 78%).

Rysunek 47. Struktura płci imigrantów w województwach

Rysunek 48. Struktura wykształcenia imigrantów w województwach

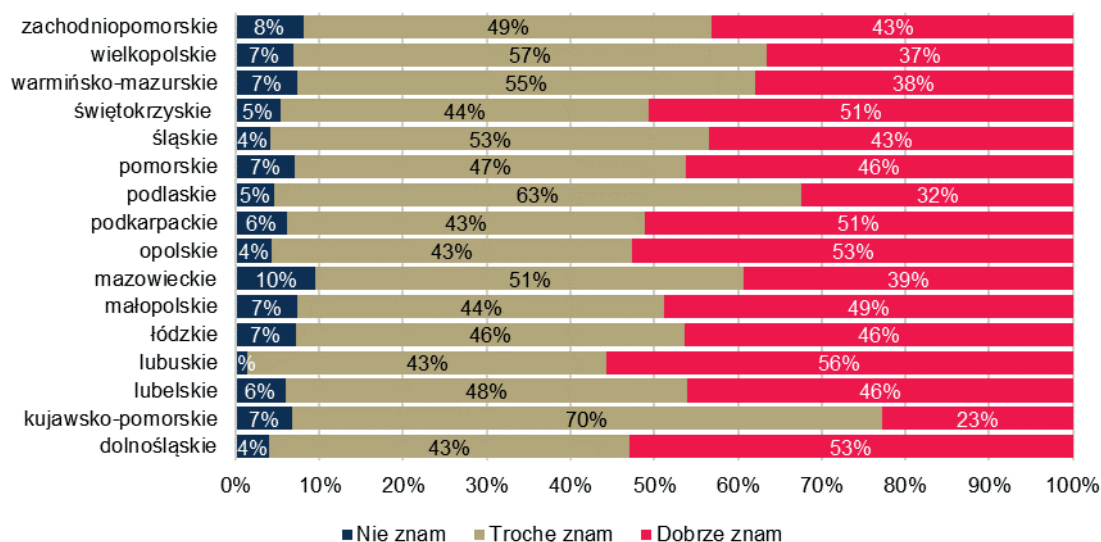

Imigranci z Ukrainy mieszkający w Polsce są rozmieszczeni nierównomiernie pod względem wykształcenia. Największe skupiska osób mogących pochwalić się dyplomem wyższej uczelni można znaleźć w województwie kujawsko-pomorskim i mazowieckim (odpowiednio 58% i 56%, **Rysunek 48**). Z kolei najwięcej osób posiadających wykształcenie podstawowe lub zawodowe można było spotkać w województwie pomorskim (19%).

Największy odsetek imigrantów z bardzo dobrą znajomością j. polskiego przebywał w województwach dolnośląskim i lubuskim. W województwie kujawsko-pomorskim, pomimo wysokiego odsetka osób z wykształceniem wyższym, znajomość języka polskiego w stopniu dobrym jest zjawiskiem najrzadszym (23% odpowiedzi ankietowanych)

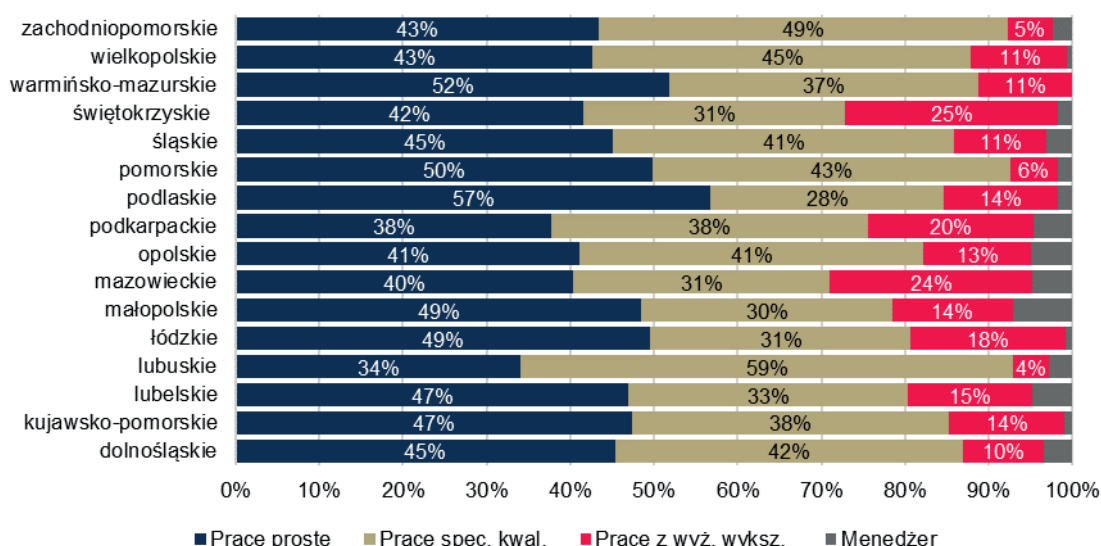
(Rysunek 49). Z kolei regionem, w którym zamieszkują osoby z Ukrainy najlepiej znający język polski jest województwo lubuskie i dolnośląskie.

Rysunek 49. Struktura znajomości języka polskiego a województwo

Rodzaj wykonywanej pracy przez Ukraińców w Polsce ma istotny wpływ na ich sytuację ekonomiczną i jakość życia. Wpływa bezpośrednio na wysokość zarobków, stabilność zatrudnienia oraz perspektywy rozwoju zawodowego. Analiza rodzaju wykonywanej pracy przez Ukraińców na terenie Polski wykazała umiarkowane zróżnicowanie regionalne.

Rysunek 50. Rodzaj wykonywanej pracy w Polsce a województwo

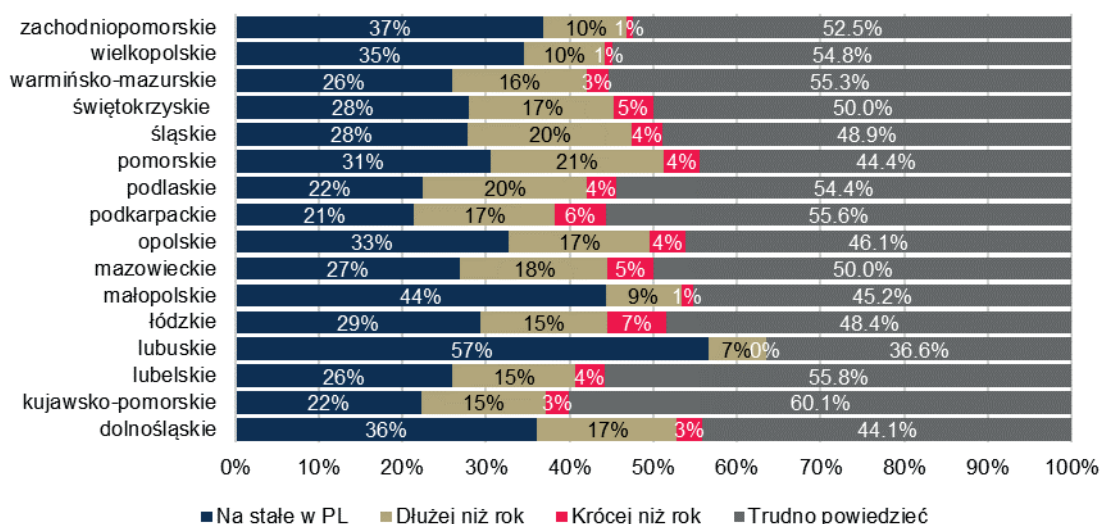

Respondenci z województwa świętokrzyskiego (25%) oraz mazowieckiego (24%) najczęściej deklarowali zatrudnienie w zawodach wymagających wyższego wykształcenia

(Rysunek 50). W tych województwach respondenci najczęściej deklarowali pracę w przemyśle, przeważnie na stanowiskach w fabrykach (18,7% w województwie świętokrzyskim oraz 16,7% w województwie mazowieckim). W Warszawie i okolicach, oprócz pracy w przemyśle, stosunkowo często respondenci deklarowali fakt pracy w branży informatycznej (12,6%). W województwie lubuskim najwięcej osób zatrudnionych było w zawodach wymagających specjalistycznych kwalifikacji (59%). Z kolei w województwie podlaskim największy odsetek ankietowanych deklarował wykonywanie prac prostych (57%). Podobnie jak w województwach świętokrzyskim i mazowieckim, dominowały tam prace związane z przemysłem. W województwie dolnośląskim, powszechnie kojarzonym z lokalizacją wielkich firm informatycznych, nie odnotowano jednak wysokiego odsetka zatrudnienia obywateli Ukrainy w branży IT – zaledwie 2,7% odpowiedzi dotyczyło pracy w tym sektorze. W tej edycji badania największy odsetek odpowiedzi respondentów pracujących w branży informatycznej odnotowano natomiast w województwie małopolskim (8,6%).

Perspektywa pozostania w Polsce jest istotnym wskaźnikiem intencji migracyjnych i przyszłych planów życiowych. Ponad połowa ankietowanych z Ukrainy, niezależnie od województwa, deklarowała trudności z określeniem długości pobytu w Polsce (**Rysunek 51**). Najczęściej długoterminowe plany pobytu zgłaszali respondenci przebywający w województwie lubuskim (57%) oraz, w nieco mniejszym stopniu – małopolskim (44%). Pocięszający jest fakt, że w większości województw marginalny odsetek osób zadeklarował krótkotrwały pobyt w Polsce. Największy odsetek takich odpowiedzi uzyskano w województwie łódzkim (7%) oraz podkarpackim (6%).

Rysunek 51. Planowana długość pobytu w Polsce a województwo

---

7. Aneks. Opis metody badania ankietowego

Badanie ankietowe migrantów z Ukrainy odbyło się w okresie od 6 maja 2024 r. do 5 lipca 2024 r. Badanie przeprowadzono przez Oddziały Okręgowe NBP we wszystkich województwach. Badanie przeprowadzono metodą PAPI (metodą papierowych kwestionariuszy wypełnianych przez respondentów) z wykorzystaniem ankiety przetłumaczonej na język ukraiński, rosyjski i polski.

Badanie dotyczyło dorosłych migrantów z Ukrainy (osób, które skończyły 18 lat), zarówno migrantów przedwojennych jak i uchodźców. Ze względu na konieczność uzyskania do analiz minimalnej liczebności każdej z grup migrantów, założono, że odsetek osób w każdej z tych grup powinien wynosić nie mniej niż 30% wielkości próby przewidzianej dla każdego z Oddziałów Okręgowych NBP. Przyjęto, że uchodźcy to osoby zarejestrowane w rejestrze PESEL-UKR lub niezarejestrowane, ale które przyjechały do Polski po raz pierwszy w celu innym niż turystyczny nie wcześniej niż w 2022. Pozostałe osoby traktowano jako imigrantów przedwojennych.

W celu zapewnienia lepszej reprezentatywności badania ankiety zostały przeprowadzone w 16 miastach wojewódzkich Polski, a także w miejscowościach poza miastem wojewódzkim (w ten sposób pozyskano 35% próby). Dodatkowo założono, że w każdym z województw respondenci pozyskani zostaną w co najmniej czterech spośród ośmiu wyszczególnionych kategorii miejsc (np. w firmach, w urzędach, losowo, organizacjach imigrantów, punktach zbiorowego zakwaterowania,). Przyjęto założenie, że w każdym z tych miejsc odsetek respondentów nie powinien przekroczył 30%. Dodatkowo założono, że podczas dobierania osób do badania należy unikać typowania zbyt dużej liczby osób z jednego miejsca (np. jedna osoba z jednej rodziny, nie więcej niż 5 osób pracujących w jednym przedsiębiorstwie). Łącznie zebrano 3778 ankiet. 40% z nich dotyczy imigrantów przedwojennych, 60% uchodźców.

W celu poprawy reprezentatywności badania wyniki przeważono proporcjami PESEL-UKR według województw.

Badanie realizowali pracownicy Oddziałów Okręgowych NBP. Badanie przeprowadzono dzięki współpracy z szeregiem instytucji, w tym urzędów, firm, organizacji społecznych pomagających w pozyskiwaniu respondentów.

Spis wykresów

Rysunek 1. Liczba ważnych zezwoleń na pobyt imigrantów z Ukrainy w latach 2020–2024	8
Rysunek 2. Liczba dorosłych imigrantów z Ukrainy w Rejestrze PESEL-UKR	8
Rysunek 3. Struktura płci	9
Rysunek 4. Wiek imigrantów z Ukrainy	9
Rysunek 5. Wykształcenie imigrantów	10
Rysunek 6. Region pochodzenia	10
Rysunek 7. Znajomość języka polskiego wśród imigrantów z Ukrainy	11
Rysunek 8. Członkowie najbliższej rodziny	12
Rysunek 9. Członkowie najbliższej rodziny przebywający w Polsce	12
Rysunek 10. Rodzaje systemów edukacji (żłobek, przedszkole, szkoła), z których korzystały dzieci imigrantów z Ukrainy	13
Rysunek 11. Opinie imigrantów na temat największych trudności z jakimi spotkają się przebywające z nimi w Polsce dzieci	13
Rysunek 12. Opinie imigrantów na temat przyszłości ich dzieci: Czy Pani/Pana dzieci pozostaną w Polsce na wiele lat?	13
Rysunek 13. Aktywność zawodowa imigrantów z Ukrainy w 2023 roku	15
Rysunek 14. Zmiany aktywności zawodowej uchodźców wojennych z Ukrainy	15
Rysunek 15. Struktura pracujących uchodźców oraz imigrantów przedwojennych według typów zatrudnienia	16
Rysunek 16. Struktura odpowiedzi o status na rynku pracy osób nie pracujących w Polsce	16
Rysunek 17. Kwalifikacje wykorzystywane przez imigrantów w Polsce w 2023 i 2024 roku	17
Rysunek 18. Kwalifikacje wykorzystywane przez uchodźców oraz wcześniejszych imigrantów w 2024 roku	17
Rysunek 19. Imigranci przedwojenni – miesięczne wynagrodzenia netto za pracę w Polsce	18
Rysunek 20. Uchodźcy – miesięczne wynagrodzenie netto za pracę w Polsce	18
Rysunek 21. Mediany wynagrodzeń imigrantów netto w podziale na płeć oraz datę przyjazdu do Polski	19
Rysunek 22. Sektory, w których pracują imigranci	20
Rysunek 23. Mediany miesięcznych wynagrodzeń netto imigrantów według sektorów	20
Rysunek 24. Struktura dochodu imigrantów z Ukrainy w 2024 r.	21
Rysunek 25. Odsetek imigrantów z Ukrainy korzystających z polskich świadczeń społecznych w latach 2022–2024	22
Rysunek 26. Rodzaje świadczeń społecznych pobieranych przez respondentów w latach 2022–2024 r.	22
Rysunek 27. Odsetek imigrantów z Ukrainy otrzymujących środki finansowe z Ukrainy	23
Rysunek 28. Wysokość pomocy finansowej uzyskiwanej średniomiesięcznie przez imigrantów z Ukrainy	23
Rysunek 29. Odsetek uchodźców korzystających ze środków finansowych z Ukrainy w zależności od statusu na rynku pracy	23
Rysunek 30. Sytuacja na rynku pracy osób powyżej 60 roku życia	25

Rysunek 31. Struktura dochodu imigranta z Ukrainy w wieku 60 lat i powyżej (pracujący i niepracujący ogółem)	25
Rysunek 32. Wydatki na życie jako część średniego miesięcznego wynagrodzenia na rękę z pracy imigrantów z Ukrainy (osoby pracujące)	26
Rysunek 33. Sytuacja mieszkaniowa migrantów przedwojennych w latach 2022–2024	27
Rysunek 34. Sytuacja mieszkaniowa uchodźców z Ukrainy w latach 2022–2024	27
Rysunek 35. Odsetek imigrantów z Ukrainy przekazujących środki finansowe do Ukrainy w latach 2022–2024	28
Rysunek 36. Kwota ostatniego dokonanego przekazu środków pieniężnych do Ukrainy	29
Rysunek 37. Częstotliwość przekazywania środków finansowych do Ukrainy	29
Rysunek 38. Najczęściej wykorzystywany sposób przekazywania środków finansowych do Ukrainy	30
Rysunek 39. Odsetek imigrantów z Ukrainy przekazujących pomoc rzeczową do Ukrainy	30
Rysunek 40. Beneficjenci pomocy rzeczowej w Ukrainie	31
Rysunek 41. Odsetek imigrantów z Ukrainy przekazujących pomoc rzeczową do Ukrainy według regionu pochodzenia imigranta	31
Rysunek 42. Planowany dalszy pobyt w Polsce	33
Rysunek 43. Odpowiedź na pytanie o znajomych chcących przyjechać do Polski w zależności od planowanego dalszego pobytu	33
Rysunek 44. Czynniki wpływające na decyzję o powrocie na Ukrainę w bieżącym roku (dla osób, które deklarowały dłuższy pobyt)	34
Rysunek 45. Czynniki wpływające na przedłużenie pobytu w Polsce powyżej jednego roku (dla osób, które deklarowały krótszy pobyt)	34
Rysunek 46. Opinie dotyczące najważniejszych form pomocy, które ułatwiłyby pobyt w Polsce migrantów z Ukrainy	35
Rysunek 47. Struktura płci imigrantów w województwach	37
Rysunek 48. Struktura wykształcenia imigrantów w województwach	37
Rysunek 49. Struktura znajomości języka polskiego a województwo	38
Rysunek 50. Rodzaj wykonywanej pracy w Polsce a województwo	38
Rysunek 51. Planowana długość pobytu w Polsce a województwo	39

---

nbp.pl

